

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

50
ПАРА
(ДИНАРА)
1952

Година XXVIII
БРОЈ 815
12. август 1967.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

КАПЕТАН Кејт

ТОМУ
"АЈКУЛИ"
ДУГО
ЈЕ
ТРЕБАЛО
ДА СЕ
ОДАЗОВЕ
НА
ПОЗИВ
КАПЕТАНА
БРОДА.

У ОВОМ
БРОЈУ:
**ДВА
НОВА
СТРИПА**

Задашак Преко телефона

ХУМОРЕСКА УЧЕНИЦЕ VIII РАЗРЕДА НАЂЕ СЕРГЕЈЕВЕ

Одговорио му је дубок бас:

— Па Листовски је на телефону.

— Да... не... Мени је потребан Борја. Борка? Јеси ли решио задатке из физике?

— Задатке из физике? Да. Све сам задатке из свих предмета израдио. И све сам лекције научио.

— Одлично! Диктирај!

— Да, јасно. Одзвоним те марке — чуло се из слушалнице. — И ловачке чизме и још...

— Шта ти то тамо брбљаш? Какве чизме?

— Да, разуме се. Позваћу те касније.

И веза је била преки- нута.

„Шта је то с њим, да ни- је полудео?“ — помислио је Пећа и спустио слуша- лицу.

Одмах затим зазвонио је телефон.

— Ручкин? Решио си задатке из физике? Ниси? До виђења!

И олет телефон.

— Пећка, то сам ја, За- харов. Решио си?.. Сад су њега звали. Телефон је стално звонио. Пећа је ети- шао у кухињу али се те- лефон и тамо чуо. „Како су досадни! Не скидају се с телефона!“ Вратио се у собу, скинуо слушалницу и

не чекајући питање слат- ким гласом рекао:

— Чуј! Позови Листов- ског. Он има и марке и ло- вачке чизме. А мени чизме не звони.

— Шта ти је, — Пећа? — чуо се у слушалници. — Па то сам ја, Листовски! Какве чизме? Па тага је био поред мене а ти питаш за задатке. Бубнуо сам пр- во што ми је пало на па- мет. Па морао сам нешто да кажем. Сад је тата оти- шао. А јеси ли их ти у међувремену решио?

Ручкиа је треснуо слу- шалицу, покрио телефон перјаним јастуком и сео да решава задатке. Сам.

АНЕГДОТЕ

КАКВА ДРСКОСТ

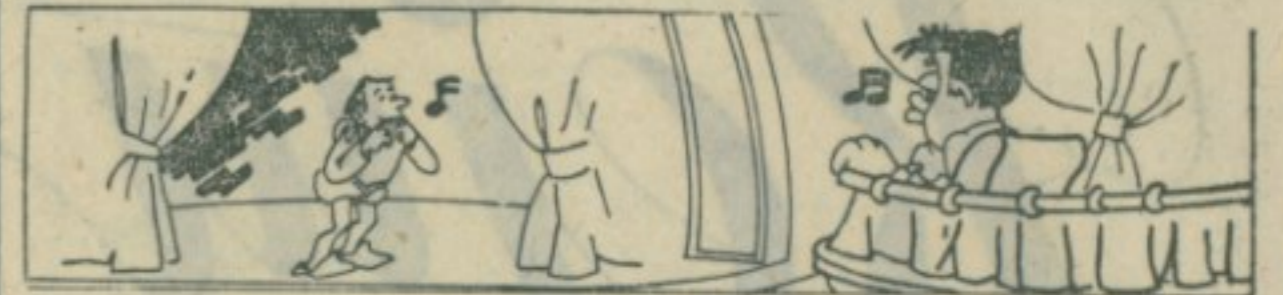

Француски песник, лекар и свештеник Франсоа Рабле примио је од неког упорног повериоца писмо у коме му овај прети судом ако му не врати дуг. Рабле није часио да му одговори.

„Господине, не смете никако да сметнете са ума коли- ко сам изгубио времена и намучно се док сам од вас добио на зајам ту суму. Сад ме поново мучите да вам је вратим. Каква дрскост. Разуме се, господине, вратићу вам новац, јер ће плаћање дугова бити моја последња жеља“.

НЕКВАЛИФИКОВАНИ

Како је наклоност публике нестална искусио је јед- ном немачки позоришни глумац Макс Паленберг. Мада је већ имао за собом више успеха, на једној представи неко- лико гледалаца са галерије почело је да звижди, додуше неодлучно али ситуација је ипак могла да постане опасна.

Паленберг је хитро пришао рампи, ставио два прста у уста и почео да звижди тако јако да је надјачао оне на галерији. Затим им се обратио:

— Ако желите честито да звиждите, јавите се мени, радо ћу вас подучити како се то ради.

Громогласни аплауз и усклици у гледалишту потпуно су угушили гласове неколицине букача.

САМО ЈЕДАН

Поред тога што је био познат по својим брзим, тачним и духовитим одговорима, песник Владимир Мајаковски је понекад, када је сматрао за потребно, умео да буде и изу- зетно оштар, па чак и увредљив. На једној вечери поезије неки слушалац из зале му је додао:

— Ви говорите тако као да пред собом видите само идиота.

— Варате се — одговорио је Мајаковски — ја видим само једног идиота.

КАКО СЕ СПАСТИ ОД БЛИЖЊЕГ СВОГА

У Паризу се припрема из- дање приручника под називом „Како убити свога бли- жњег, не ризикујући“. Његов састављач је аутор многобро- них детективских романа Анж Бастијани, који заједно са групом стручњака даје човечан- ству низ неочењивих савета о овом, у популарној литерату- ри још недовољно расветље- ном питању.

У једној од глава аутор објашњава како се можете избавити од људи који вам сметају не долазећи у сукоб са законом. У другој се гово- ри о „гастрономским“ сред- ствима борбе са лицима која мрзите. Овде се наводе редеп- ти јела, која могу за дуже време, а често и сасвим да из-

баци из строја особу која их једе. Искусан лекар допуња- ва ту главу кратким, али са-

кав случај из живота; чису заборављени ни такви за жи- вог потребни савети, као што

држајним списком најефика- снијих отрова, а такође и опи- сом, у судској медицини нај- познатијих тровања.

У књизи се могу наћи и практични савети за било ка-

је најпогоднији начин да се човек отараси своје жене за време годишњег одмора или на скијању.

Међутим, читаоца књиге на крају чека разочарање. Ауго-

наведене рецепте и у сваком ритативни детектив разматра од њих налази леку грешку, која помаже да се преступник открије. Произлази да све што је изложено у књизи грѐба схватити као шалу јер „идеални“ злочин не постоји. Казна је неизбежна, без об- зира на предузете мере пред-ostroжаости.

Али шта ће бити ако чита- лац нема довољно развијен смисао за хумор или ако је толико нестрпљив да, не до- читавши књигу, покуша да практично испроба неки од наведених савета? У осталим питањима толико предostroж- жан, аутор приручника ту мо- гућност није предвидео.

САЖАЉИВИ ВЛАДАР

КЕРИМА КАНА (1699-1779) КОЈИ ЈЕ ВЛАДАО СИТАВОМ ПЕРСИЈОМ ОД 1750. ДО 1779, 29 ПУТА СУ ПОКУШАЛИ ДА УБИЈУ — И ОВАКИ ПУТ ОН ЈЕ НЕ САМО ОПРОСТИО УБИЦИ ВЕК МУ И ДАО КЕГУ НОВЦА

РОДОЉУБИВА ПЕЧУРКА

У МЕКСИКУ РАСТУ ПЕЧУРКЕ ЧИЈИ КЛОБУК ПОДСЕЧА НА МЕКСИКАНСКИ СОМРЕРО

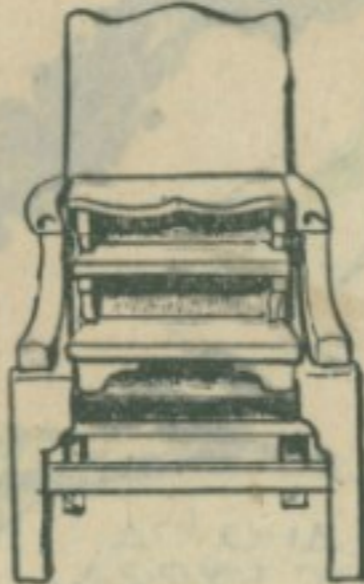

Ripley's Веровали или не!

ГРЕЈПФРУТ
ЧИЈА ПОЛО-ВИНА КРИШ-КИ БИЛА БЕЛА А ПОЛО-ВИНА ЦРВЕНА НАШАО ЈЕ ГАР-ФИЛД ВИЛИЈАМС-ОН ИЗ МОНТ-ВЕРНИНА (САД)

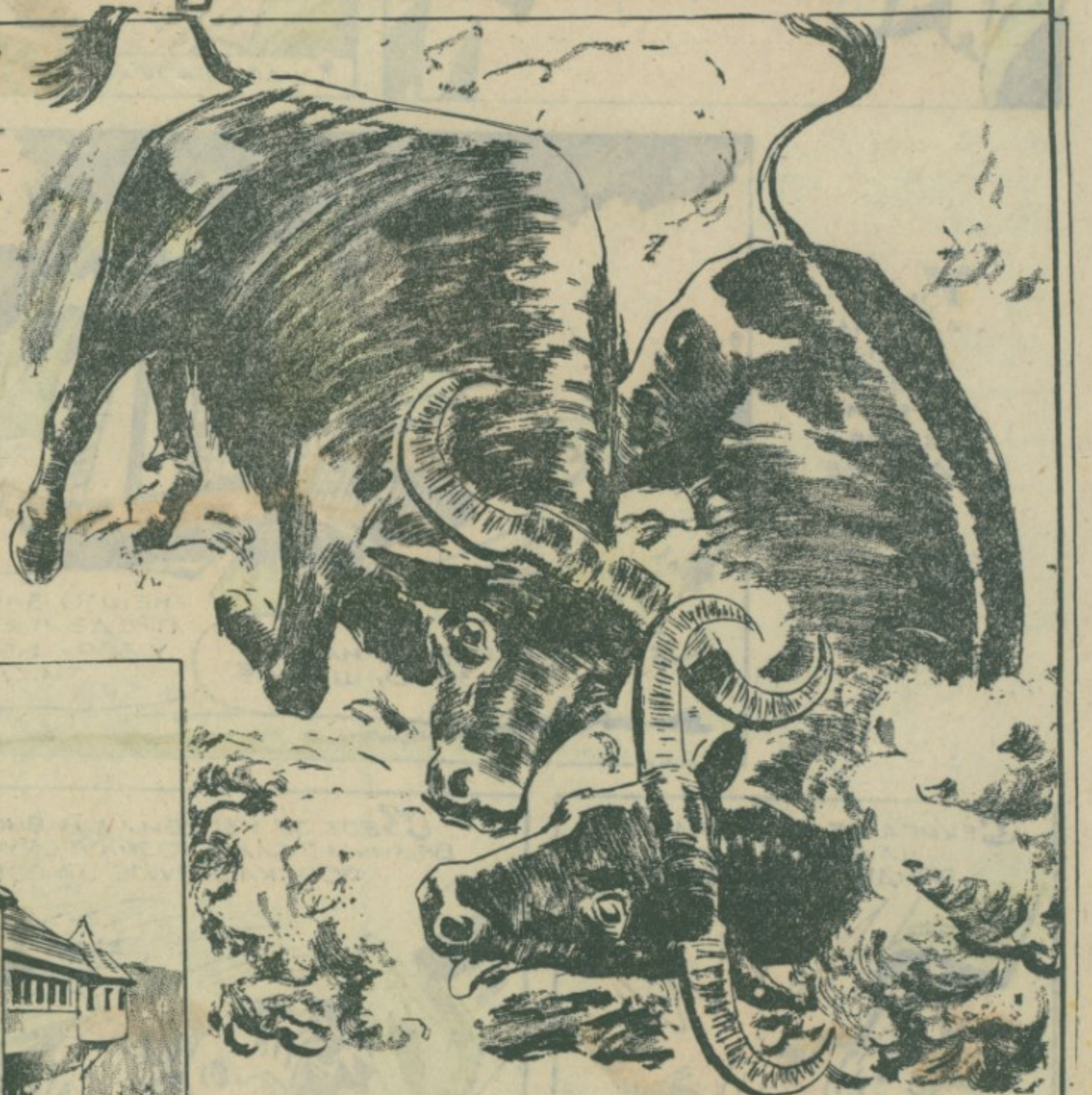
СТОЛИЦА

У БИБЛИО-ТЕЦИ БЕН-УАМИНА ОРАКЛИНА ПОДИЗАЊЕМ СЕДИШТА ПРЕТВА-ЛА СЕ У МЕРДЕВИНЕ

ГРАДСКЕ ЗИДИНЕ

У ПОРЕНТРИЈУ (ШВАЈЦАРСКА) ПРЕТВО-РЕНЕ СУ У ЧИЈ КУКА ЗА ОТАНОВАЊЕ — ЈЕДНОСТАВНИМ, УКОПАВАЊЕМ ОДА-ЈА У НЕКОЛИКО МЕТРА ДЕБЕЛЕ ЗИДОВЕ

БИКОВИ ОДЛУЧИЛИ РАТ

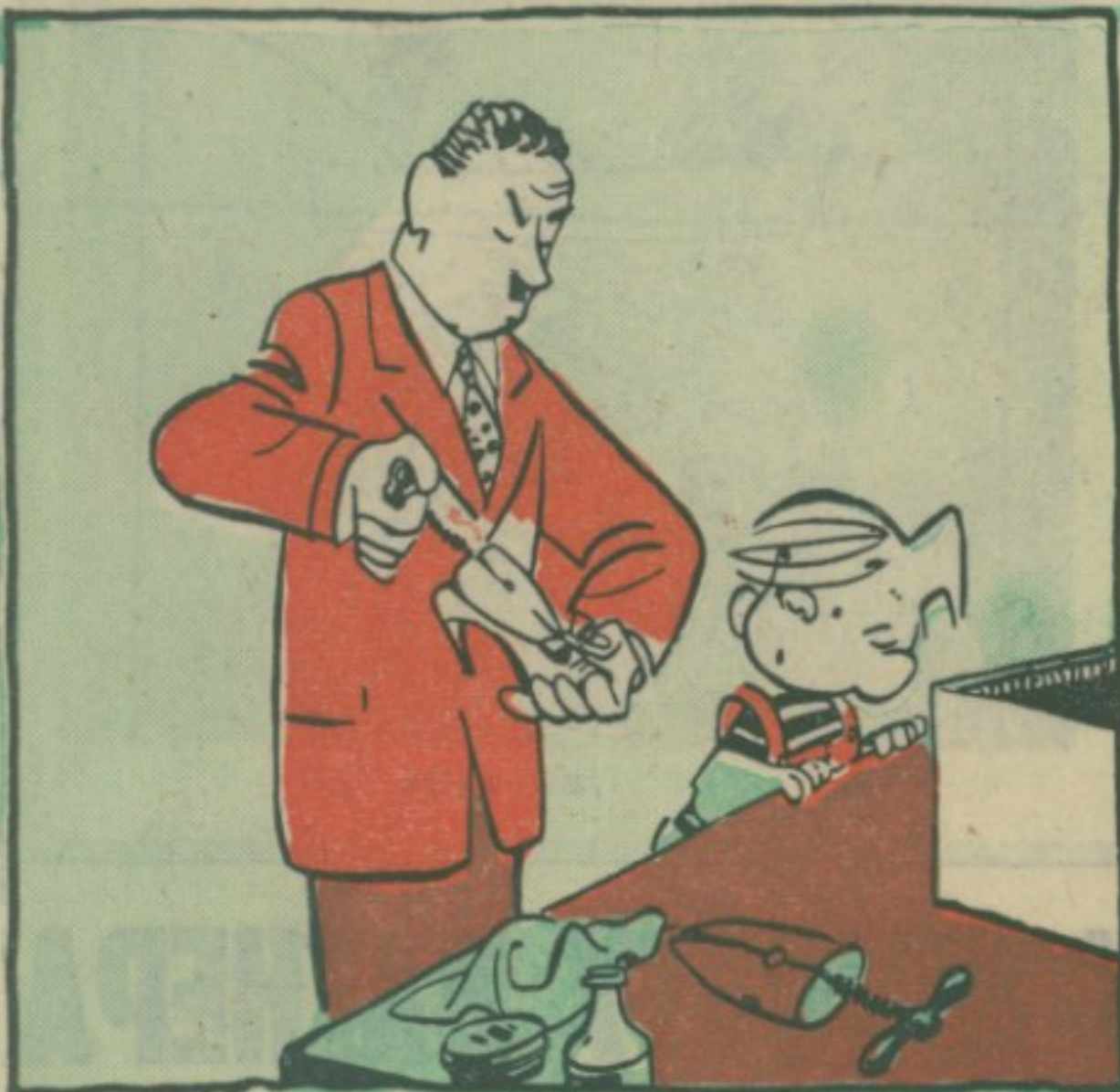
БИТКА ИЗМЕЂУ РАТНИКА ЈАВЕ И МАЛАЈЕ ЗА СУМАТРУ БИЛА ЈЕ ИЗБЕГНУТА ЈЕР СУ СЕ ВОЈСКОВОЂЕ СЛОЖИЛЕ ДА СЕ УМЕСТО ЛУДИ ПОТУКУ ДВА БИКА ПОБЕДИО ЈЕ МАЛАЈСКИ БИК — И ЈЕДАН ВЕЛИКИ ДЕО СУМАТРЕ И ДАНАС СЕ ЗОВЕ МИНАНГКАБАУ ШТО ЗНАСИ „БИКОВА ПОБЕДА“ (4. ВЕК)

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ДЕНИС КУПУЈЕ ЦИПЕЛЕ

ЉУДИ КОЈИ СУ ДВА ПУТ УМИРАЛИ

Ужасна судбина оних који су привидно умрли и сахрањени. — Нови електрични апарат искључује могућност погрешке.

Привидна смрт је стање обамрлости без спољних знакова живота. То је сав сличан смрти у коме се не осећа ни дисање ни откуцаји срца, а додир или позив не изазивају никакву реакцију. Стање привидне смрти настаје некад после великих губитака крви или после оштећења центара за дисање, као последица потреса мозга, удара електричне струје и грома, као и после тровања хлороформом, опијумом итд.

Има безброј прича о људима који су привидно умрли и сахрањени, а касније у својим ковчезима умрли по другом пут и то ужасном смрћу гушења. Многе од тих прича су сигурно измишљене, али неке почивају на истини, која је каснијим испитивањима потврђена.

Колики је број људи који су „живи“ сахрањени, то нико не може да утврди. Занимљива је студија париског лекара др Карвицког, који је ову појаву посебно проучавао. На основу дугогодишњих испитивања он је дошао до закључка да је од почетка нове ере па до првих дана двадесетог века било најмање четири милиона људи који су живи сахрањени или у стању привидне смрти спаљени.

Пошто лекари у прошлости нису располагали знањем данашњих нити пак имали одговарајућа помоћна средства, стручњаци сматрају да цифра до које је дошао др Карвицки није претерано велика. Сем тога, у стара времена лекари нису ни установљавали смрт, већ су то чинили рођаци умрлог. Тек у недавној прошлости је уведено правило да лекар мора издати урлици.

Истина случајно откривена

Често се само игром случаја открије нека потресна драма из давно протеклих времена. Недавно је неколико научника почело да испитује зашто су мумифицирани лешјеви у једној породичној гробници код Асбаха у Доњој Баварској. Открили су да је ту минерално налазиште богато ураном који убија све бактерије. А истовремено су открили ужасан догађај који се пре више од 250 година одиграо у породичној гробници Крајсхајма.

Када су отворили ковчег Софије Лујзе од Кништета, рођене Крајсхајма, која је у-

мрла 1690. године, са запрепашћеном су установили да је ова жена морала умрети ужа сном смрћу. По свој прилици, она се после сахране пробудила у ковчегу и свом снагом покушавала да подигне његов поклопац. И данас још постоје њених руку и назрала лица показују како се грчевито и безуспешно борила за живот.

Истраживања у породичној гробници Кништета показала су да је Софија Лујза умрла на порођају, када је родила осмо дете. Вероватно — прет постављају данас лекари — услед губитка крви је обамрла и тек је у ковчегу дошла свести.

Убиство разјашњено после 155 година

У породици једног копенхашког трговца упорно се с колена на колена преносила прича да Диртруд Бригит Боденхоф, која је умрла 1798. године, није умрла природном смрћу, већ да су је њени рођаци пре времена уклонили са овог света претераном дозом опијума.

Да би једном за свагда утврдили шта је истина један њен потомак, др Вино Старке, затражио је 1955. године да се отвори њен гроб. Нађен је прамен плаве косе и лобања која је, према сликама, одговарала облику главе Диртруд Боденхоф. На темени се видео траг удараца и по згрченом положају скелета у ковчегу изгледало је као да је жена умрла у страшним мукама.

Стручњаци за судску медицину су пронашли у добро сачуваној вилици покварен зуб, који је, по свој прилици, изазивао јаке болове. Да би смирила болове, так се прет поставља, млада жена је узела сувише велику дозу опијума и доспела у стање привидне смрти. Пробудила се тек у породичној гробници кад је један гробар почео да чува са њених ушију скупопене мивнуше. Да не би био откривен, гробар ју је ударио по глави, гурнуо натраг у ковчег и затрпао га земљом.

Данас је чак установљено ко је био убица. У једном сачуваном судском запису из 1801. године стоји да је на том истом гробљу ухађен гробар који пљачка свеже гробове. По свој прилици је тај лопов, који је осуђен на смрт, био убица и лепе удовице Диртруд Боденхоф.

Ово су само два од многобројних примера накнадно утврђених случајева привидне смрти која је довела и до праве смрти у ковчегу.

Позната је и ужасна смрт Опата Превоа који је написао чувену животну историју Матион Леско. Он је умро — у сваком случају тако се мислило — и, што је средином 18. века било веома ретко, своје тело је завештао „испитивањима науке“, односно, анатомије. Био је сециран, али се, услед тешких повреда, осветио. На тадашњем нивоу науке, лекари нису више могли да му помогну. По овој прилици је познати књижевник чуо све што се око њега говорило и осећао захвате пожем који су му докрајчили живот, али није могао да се помакне.

О оним срећнијим

Шестог марта 1951. године све западнонемачке новине донеле су следећу вест:

„У Констанцу на Боденском језеру пре неколико дана за мало се није догодила ужасна трагедија. Један 53-годишњи пекар који је оболео од тетануса, био је у великој опасности да буде жив сахрањен. Док је пекар без икаквих знакова живота лежао на кревету, прво су рођаци, а онда и дежурни лекар, констатовали смрт. Човек је однег у мртвачницу и почеле су припреме за његову сахрану. Тек следећег јутра, тако рећи тренутак пре него што је ковчег затворен, пекар се тргао из стања привидне смрти.“

Касније је испричао да је прво помислио да су се његови пријатељи глупо нашалили с њим; да су га напили и ставили у мртвачки ковчег. Међутим, убрзо је установио да не може да помери ни прст нити да проговори, а читаво време је слушао како говоре о припремама за његову сахрану. Вероватно је ужасан страх који га је обузео савладао грч у коме се налазио читав његов организам и у последњем тренутку је дошао свести.

Сличан случај се пре неколико недеља догодио и у САД. Књиговођа Фреди Фримен је сам испричао шта му се догодило:

— Дошао је лекар и констатовао случај апоплексије који је проузроковао смрт, чуо сам како је рекао. Знао сам све шта се догађа око мене, али нисам био у стању да се браним. Напрезао сам се да проговорим, да им викнем да су у заблуди, да сам још жив — али узалуд. Изнели су ме и одвели у мртвачницу. Тамо су ме ставили у ковчег. Поклопац није затворен. Сазнање да лежим у ков-

чегу и да ће ме ускоро затрпати земљом, испунило ме је грозом.

— Не могу ни да опишем своја осећања када је дошла моја жена са наше двоје деце. Жена је плакала крај ковчега и на расстанку ме пољутила. Чак је и рекла: „Не могу да верујем да је мртав!“ После неколико часова, у међувремену је пала ноћ, осетио сам како ми чудно трну удови. Одузетост је нестала и ја сам изишао из ковчега...“

Само се ретко догађа

Страх од привидне смрти нагнао је у прошлом веку многе људе да у свом тестаменту забележе да се пре сахране изврши такозвани „убод у срце“ и провери да ли су заиста умрли. Је ли тако нешто и данас још потребно? Лекари одлучно кажу — не! Знаци смрти су скоро увек јасни и непогрешиви. Престанак циркулације крви, дисања, зенице губе способност реакције, удови се коче — све су то знаци који показују да човек није више жив. Међутим, има веома ретких случајева као код тетануса, потреса мозга, удара електричне струје, давања и извесних тровања, кад може наступити стање привидне смрти. Да би се овакви случајеви открили у појединим крајевима се примењује „проба са огледалом“. Умрлом се прinese огледало крај уста и ако се оно не замагли, значи да је смрт стварно наступила. Други, опет, траже од лекара или болничара да отвори вену како би се проверило да ли крв још циркулише. Француски лекар др Свирин Икаод је тај метод усаветио. Интравенозно се даје један флуоресцентни раствор: у живом организму се ствара жућкаста натеклина на месту убода, а у мртвом до тога не долази.

Да се не би догађало да човек који је само привидно умро буде закопан, у многим државама није дозвољено да се сахрана изврши док не прође најмање 48 часова од тренутка када је констатована смрт.

А када се заиста ради о случају привидне смрти, онда се мора брзо деловати. Најсигурнија средства су вештачко дисање са давањем кисеоника, инјекције за оживљавање срца и крвотока, масажа срца или примена једног новог апарата, „дефибрилатора“, који враћа у нормални ток дисања и рад срца. Апарат кратким ударима струје на нерв френетикус који се налази на врату, враћа функцију дисања. А на специјалној галаванометарској скали се одмах може прочитати да ли је реч о привидној смрти и предузети потребне мере.

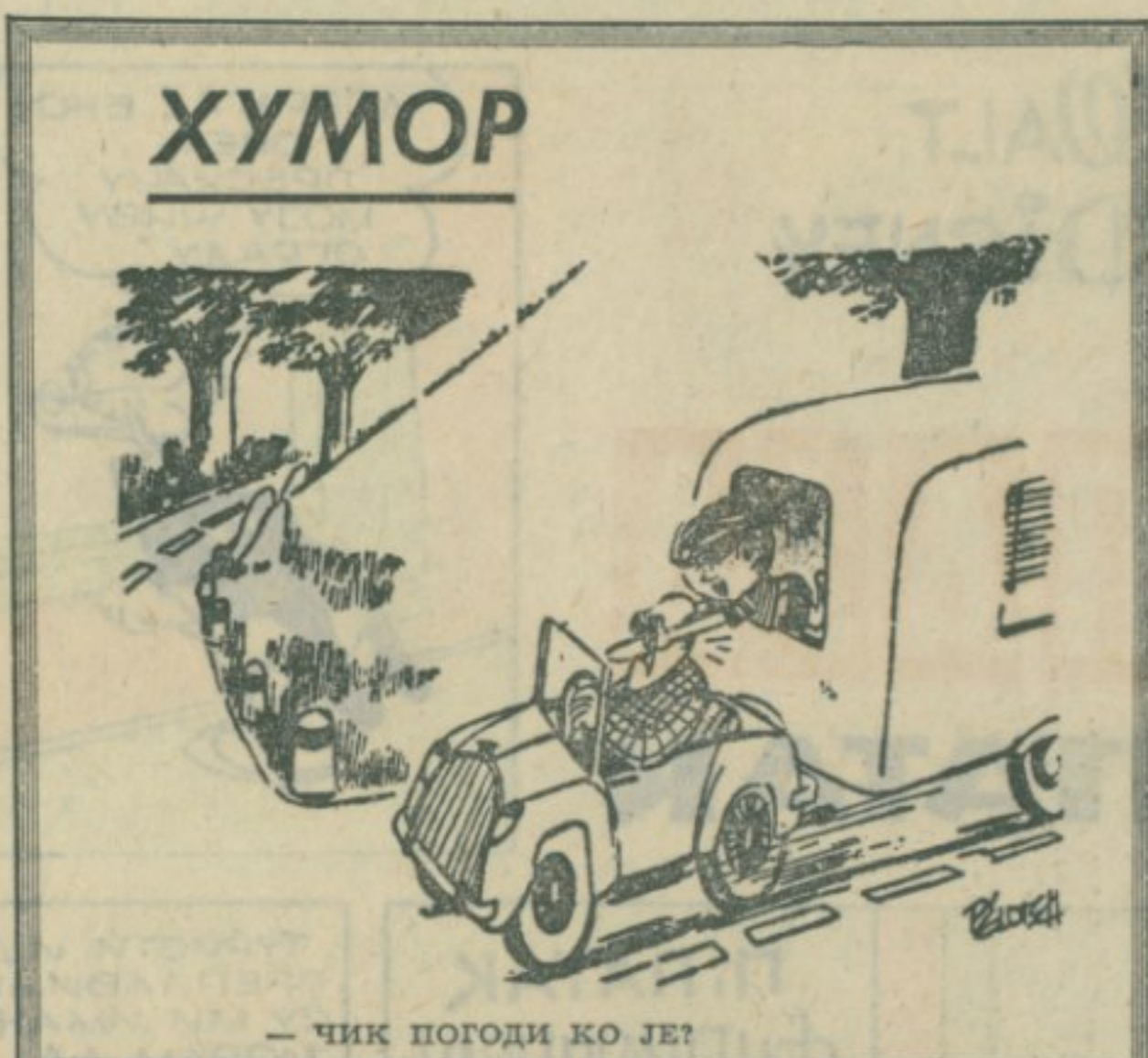
Данас има безброј начина и могућности да се избегне да човек који је само привидно умро буде сахрањен. Захваљујући напретку науке такви случајеви заиста нападају прошлости.

БРОЈ »13« У ЖИВОТУ ВАГНЕРА

Број „13“ пратио је целог живота великог композитора Рихарда Вагнера.

Вагнер се родио 1813. године. И не само да је на крају број 13 већ и збир цифара ове године чини 13 (1+8+1+3=13) Вагнер је компоновао 13 опера. Када му је било 13 година, умро је његов омиљени композитор Вебер. Тринаестог октобра 1824. године Вагнер је први пут гледао Веберову оперу „Слободни стрелац“, 13. септембра 1837. године Вагнер је постао диригент опере у Риги; 13. априла 1844. године композитор је завршио оперу „Танхојзер“; 13. марта 1861. године опера је постав-

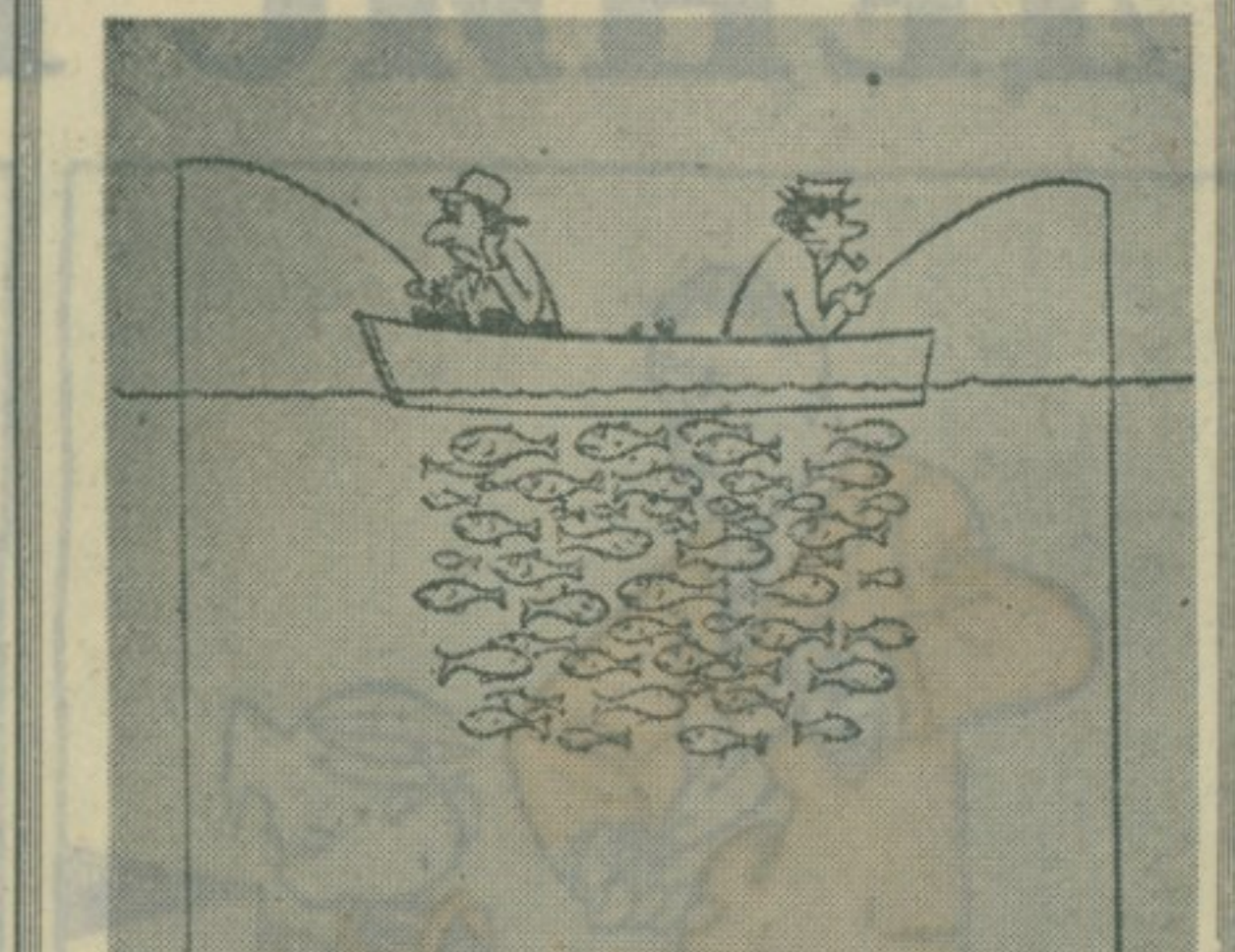
— ЧИК ПОГОДИ КО ЈЕ?

БЕЗ РЕЧИ

— ЧУДНО, ВЕЋ ВИШЕ ОД ПОЛА ЧАСА НИЈЕДАН АУТОМОБИЛ НИЈЕ ПОКУШАО ДА МЕ ПРЕ ТЕКНЕ.

БЕЗ РЕЧИ

љена у Паризу и, зачудо, није имала успеха. Тринаест година Вагнер је био у изгнанству; 13. јула 1882. године композитор је завршио партитуру „Парсифала“; 13. септембра исте године Вагнер је отпутовао у Венецију, где је умро 13. фебруара 1883. године.

ДНЕВНИК АНЕ ФРАНК НА ТЕЛЕВИЗИЈИ

Трагична прича девојчице Ане Франк коју су убили нацисти, убрзо ће се појавити на телевизији. Ану Франк игра Дајана Давила а њеног оца шведски глумац Макс Силекс Сегал.

ПИКАСОВ ПОКЛОН

Познати француски уметник Пабло Пикасо поклонил се у прошлогодишњем поплавама. Слика ће бити пројектована на међународној лицитацији. Њена почетна цена је 100 хиљада долара.

ПРОНАЛАСЦИ ГОДИНЕ

БРОД-КЕНГУР

Као што младунче кенгура изиђе из торбе коју мајка-кенгур има на трбуху, тако и овај бродић за искрцавање излази из утробе преокеанског брода. Бродић може да пливи и там, где због мале дубине брод-мајка не може; поред тога он се може употребити за искрцавање и укрцавање путника и на обалама без пристанишних кејова. Непогоде се не плаши: чим таласи постану сувише високи и опасни, бродић се сакрије у своју „торбу“. Брод-кенгур сграђен је у једном енглеском бродоградилшту.

НАЛИВ ПЕРО ЗА НОЋ

У Јапану је почела производња и продаја налив-пера с батеријом и минијатурном електричном сијалицом на врху. Овим налив-пером које је само нешто дуже од обичног и нешто шире у доњем делу, може се писати и у потпуном мраку.

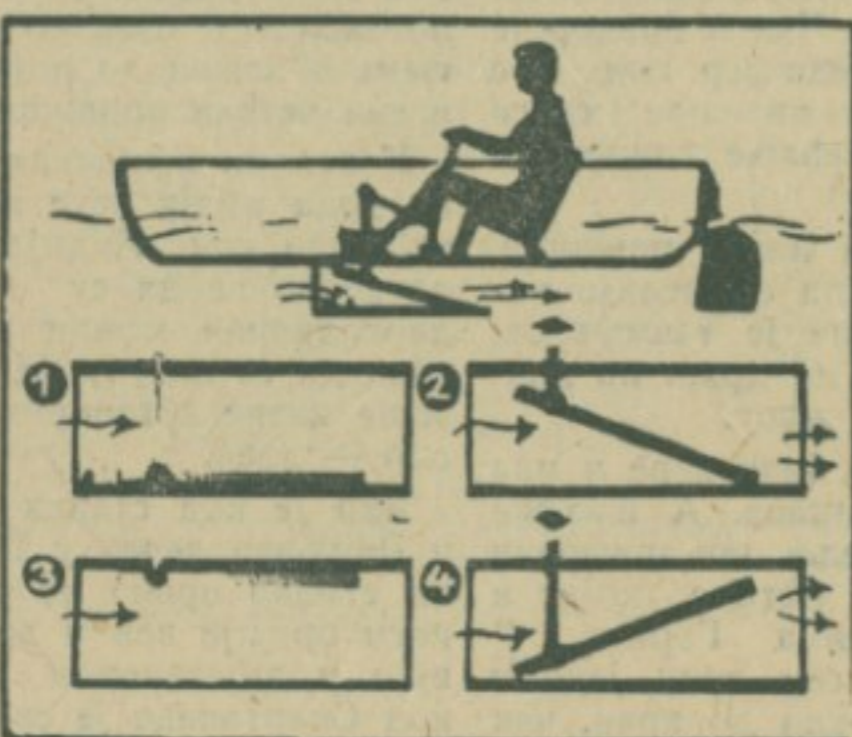
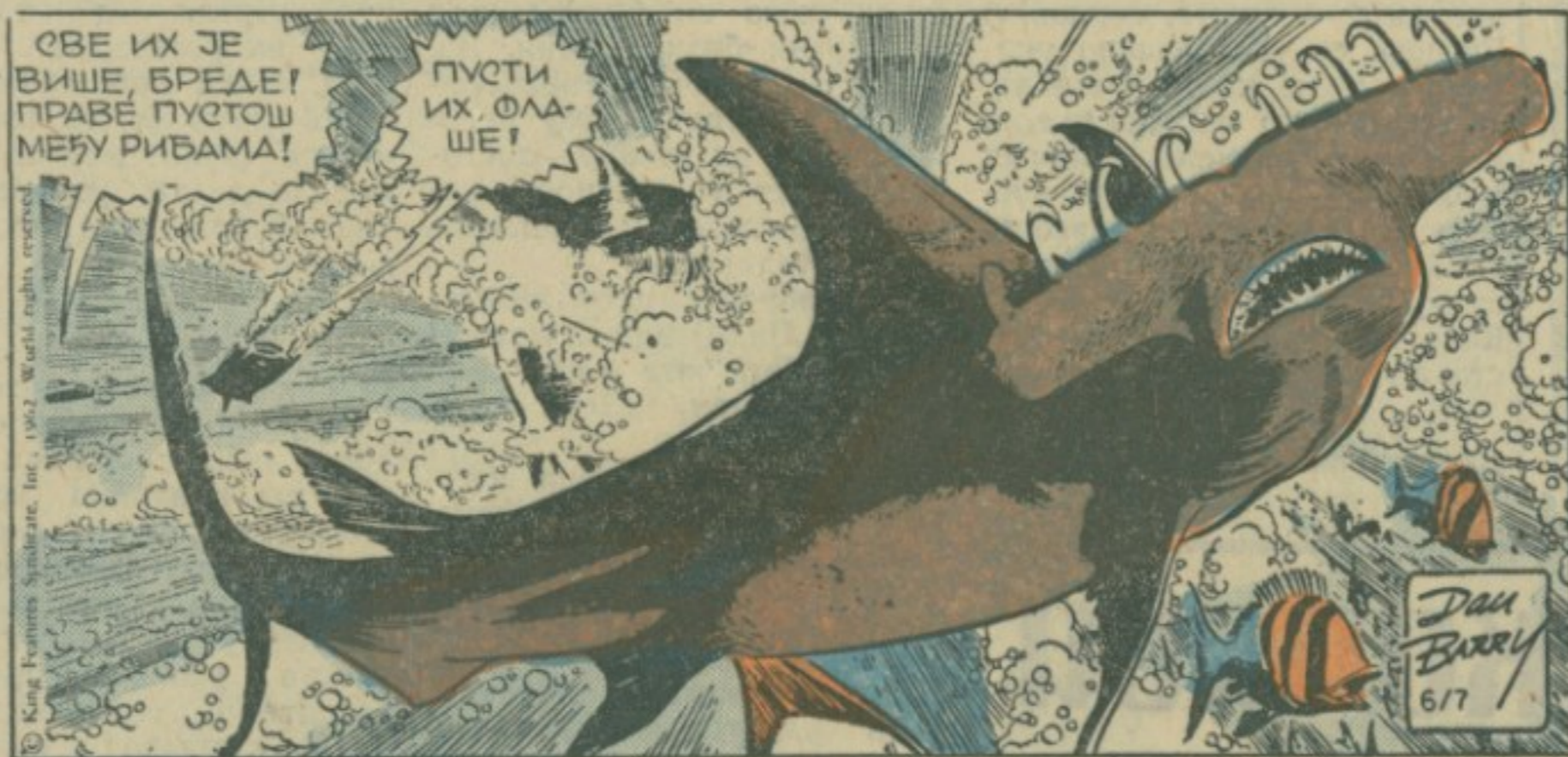
»СРЕБРО« ЗА БРОДОВЕ

Једна легура алуминијума, названа наутал, све се више примењује у саобраћајној техници, бродоградњи, лакој индустрији, грађевинарству. Његова примена у бродоградњи све је већа јер наутал не подлеже корозији чак ни у сланој води. Трамвајска кола, ако су читаво израђена од наутала, за 15 процената су лакша од обичних.

Блокчи за моторе, каросерије за аутобусе и аутомобиле, трансформатори, боце за гасове, грађевински детаљи, бачве за пиво, далеководне цеви — све се то израђује од наутала за који у Мађарској — где је овај легура алуминијума пронађена — постоји, из милости, још једно име: мађарско сребро.

Dan BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

»ЛЕТЕЋИ« ХОЛАНЂАНИН

Не мислите да овај чамац пливи онако брзо као и легендарни брод истог имена. Чамац би се пре могао назвати спорозвоним мада је на реактиван погон. Шема његовог рада види се на цртежу: 1 — радна површина у доњем положају, 2 — у дијагоналном, 3 — подигнута је до „плафона“, 4 — опет по дијагонали. Између 4. и 1. такта вода истиче из коморе и ствара реактиван млаз који потискује чамац у супротном правцу. Холандски спортисти одушевљени су поздравили појаву „летећег Холанђанина“.

ЛУТКЕ УМИРУ УМЕСТО НАС

Лутке које изгледају и реагују као људи играју главну улогу у опитима чији је циљ да се што је могуће више смањи број повреда и смртних случајева у аутомобилским несрећама. Лутке су заједничко дело инжењера, биохемичара и медицинских вајара (ново занимање које има велику будућност).

Пластичне лутке имају грудни кош који приликом судара реагује на ударац о волан потпуно исто као што би реаговао грудни кош човека. Исти је случај са свим другим деловима тела и унутрашњим органима. Нарочито електронски апарати мере јачину удараца које лутке, односно човек, претрпи у случају несреће. На основу добијених резултата истраживачи покушавају да унутрашње делове аутомобила подесе према структури људског тела тако да највећи део потреса изазваног сударом приме на себе кола, а не људи у њима.

ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
МАЛА
ГАЛЕРИЈА

КАО И У ПРОШЛОМ КОНКУРСУ „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ ЗА НАЈБОЉИ ДЕЧЈИ ЦРТЕЖ И ОВОГ ПУТА РЕДАКЦИЈА ЛИСТА ЈЕ ОДЛУЧИЛА ДА ОБЈАВИ УСПЕЛЕ РАДОВЕ И НАГРАДИ СВАКИ ЦРТЕЖ СА ПО 2.000.— СТАРИХ ДИНАРА.

ГРАФИКА — рад Душанке Радловић, уч. Осн. шк. „Петар Петровић-Његош“, Нови Сад

БИТИ ИЛИ НЕ БИТИ

А еда Максима Горког кажњавао је своје унук — по распореду. Ради сваке сигурности. Ако је унуче нешто скривило — зато што је скривило, ако није — ништа, скривиће. Енглези су тек недавно укинули телесне казне у школама на велико негодовање, и усмено и писмено, многих поборника овог начина васпитања. Чули су се гласови: „Како то може да буде, нас су тукли а њих да не туку? Како ће од њих постати чврсти људи?“

Уз стуб за мучење стоји млади Ункас, последњи Мо-

хиканац. Прете му ватром и железом, нема мука које за њега неће измислити а он се — подсмева непријатељима. Ниједан покрет, ниједна гримаса не само што не одају страх, него ни болове који су морали бити ужасни. Да, потресени сличним приказима бели путници нису налазили речи да опишу достојанственост и срчаност којом се одликују северноамерички Индијанци.

У храбрости нису заостајали ни Индијанци Јужне Америке. Ево шта каже Жил Верн у роману „Деца капетана Гранта“:

„Земљу Арауканаца насељава гордо и снажно племе, једино између свих америчких племена које никад није потпало под туђинску власт“.

А једна од особина великог писца, кога су неоправдано називали фантастом, била је потпуна верност истини, нарочито тамо где он говори о историји и географији.

У петој години мали Арауканац без ичије помоћи појухује коња а у осмој одлично рукује болом и осталим оружјем које Жил Верн описује у свом роману.

Храбри ратници и ловци, горди и одлучни, вешти — како њих васпитавају?

Против араукаанског метода васпитања заједно с енглеским присталицама батина побунује се и најнапреднији и најкуманији педагози. Јер, код Арауканаца је жеља детета — закон за родитеље. Све што дете затражи одмах му се даје. Ако се четворогодишњем малишану не свиђа место где породица живи, помоћи нема: мора се селити на друго место. Једногодишњем детету дозвољено је да удара родитеље по лицу. На то га чак и подстићу. По мишљењу педагога код деце се на тај начин развија грубост и свирепост. Арауканци пак, сматрају да су ти удари дечјом руком по лицу родитеља знак одважности и да доприносе развијању храбрости.

Вратићемо се северноамеричким Индијанцима. Код њих — и то не само у појединим племенима, већ у многим — познати су случајеви самоубиства малих девојчица, а о дечацима и да не говоримо. Разлог? Мајчин прекор. Или најтежа казна за децу у овим племенима: вода коју је мати плуснула детету у лице. Чак и прекор је велика увреда јер код ове деце родитељи пре свега развијају осећање личног достојанства.

А та деца нису мекушци. Омилена игра одраслима индијанске деце је такмичење: ко ће дуже да држи на длану комадић жара.

Сличне су биле игре и младих Спартанаца. А њихови су се учитељи придржавали истог оног метода којег и деда Максима Горког. У Спарти су сву децу једном годишње тукли до крви, чак

и ону која су била без икакве кривице. У школама су их строго кажњавали за најмањи преступ. Деца су полазила у школу у 7. години да би их њихови учитељи потпуно отргли од „породице која их разнежава“. Поред тога, сваки пролазник на улици могао је да изгрди и истуче свако дете а оно је морало да те увреде и батине издржи без противљења и плача.

Из тих времена сачувана је фантастична али истинита прича о спартанском дечаку који је под одећу сакрио лисицу. Лисица му је noktма и зубима искидала стомак а њему на лицу није задрхтао ниједан мишић. Из држао је мук само да не ода своју тајну. Био је то доиста успех спартанског васпитања. Али, сасвим супротно, „млако“ васпитање индијанске деце доводило је до резултата на којима би могли да позавиде и стари Грци. Нијеузалуд Жил Вернов јунак Паганела, говорећи о Арауканцима, понављао: „Прави Спартанци“.

Приликом посвећивања у ратнике у многим индијанским племенима недорасли младићи подвргавани су „пробама“ међу којима би спартанска лисица заузела прво место. Како бисте издржали да неколико часова висите у плетеној љуљашци изнад огња на који се стално долажу дрва? Или да вас неко до крви ишиба а да вам још у рани сипа бибер?

И — ништа. Млади Индијанци су издржавали. Ево још неколико сведочанстава о односу такзованих нецивилизованих народа према деци. Истраживач Роквел Кент, који је дуго живео међу Ескимима, био је запањен њиховом попустљивошћу према деци. Деца се спуштају санкама низ стрму падину. Испред њих — море. Довољна је најмања грешка па да се нају у леденој води што значи — смрт. Несреће су се и догађале. Па ипак Ескимима, попустљиви родитељи, не ус краћују деци ту забаву у којој су и сами, кад су били деца, уживали.

На неким острвима Полинезије најстарији син поглавице племена свргавао је свог оца самим својим рођењем. Отада би срећни отац био само намесник — будућег поглавице и излазио би пред њега обнажен до појаса, као и сви остали поданици.

У већини афричких племена деца имају исте привилегије као код Индијанаца. И догађало се да су двадесет догодишњи момци покушавали да се извуку од заслужене казне изговором: па ми смо — деца.

Ако је код старих Јевреја и Римљана дечак у 13. години стицао право не само да носи оружје већ и да учествује у друштвеном животу, код Спартанаца је све до 30.

година морао да учи школу (углавном ратне вештине) и није смео да се жени.

Да се још једном вратимо осећању сопственог достојанства, толико развијеном код деце нецивилизованих племена и народа. Дече међусобне туче тамо су потпуно непознате. Према томе, храброст и издржљивост одраслих ратника никако се не би могла објаснити некаквим „тренижима“ у детињству и међусобном тучом.

Бојазан да би се нечије достојанство и част могли унизити граници се код неких народа са смешним. На полинежанском острву Рароија шведски истраживач Бенгт Денијенсен дуго није могао да схвати зашто се све фудбалске утакмице између острвљана завршавају нерешеним резултатом. Најзад се обратио сталном судији тих утакмица. Овај му је објаснио да он увек чека да резултат буде 2:2 или 3:3 и тада — прекида утакмицу. А шта ако је један тим толико јак да други не може да постигне ниједан погодак? „Та да ја једноставно — каже судија — пребацам неког играча из слабијег тима у јаичи и ствар је решена!“

Руски научник Енгелхарт у својој књизи „Прогрес као еволуција суровости“, објављеној крајем прошлог века, помиње случајеве Чукча и домородаца Огњене Земље који су живели и школовали се у Европи али су ипак после неколико година напуштали „добротворе“ и враћали се међу своје. Разумљиво је због чега дивљак, без обзира одакле је, најједном напушта европску културу. Да ли је у питању глупост? Замислите Алеута у чијој се земљи деца никад не туку и никад их не туку, где се између себе не свађају, где их никад не грде — у културној европској породици с културним батинањем, шибом и осталим! — пише Енгелхарт.

На жалост, народи и племена где децу не кажњавају спадају у нецивилизоване. Када су Индијанци у Средњој Америци створили државу они су веома брзо увели „спартанско васпитање“ заборавивши васпитања Ирокеза или Арауканаца. Код Ацтека децу нису кажњавали само до осме године. После осме почињали су да их плаше казнама, а од десете су их кажњавали у тукли. У једнастој су их приморавали да држе главу у облацима дима, у дванаестој наге везивали за срамни стуб. Како су се удаљили од метода васпитања својих предака!

Само су неки источни народи — Јапанци, Вијетнамци — успели да кроз све фазе стварања модерне државе пронесу свој попустљив и благ однос према деци који готово потпуно искључује свако кажњавање. А ипак јапанска и вијетнамска деца спадају у најпослушније на свету.

ЧИЧА ТОМИНА КОЛИБА

ПРИЧАЈУЋИ О ТОМИНИМ ПОСЛЕДЊИМ ТРЕНУЦИМА, ЧОРИЈЕ ПРЕУТАО ОНО НАЈСТРАШНИЈЕ ДА ТИМЕ НЕ БИ ПОВЕЉАВАО КЛОИИ ВОЛ.

ПАЗИТЕ НА ЊУ!

ЗНАД СУ ОСТАЛИ САМИ, ЧОРИЈЕ И ЊЕГОВА МАЈКА ДОНЕЛИ СУ ЈЕДНУ ВАЖНУ ОДЛУКУ.

МЕСЕЦ ДАНА КАСНИЈЕ ЧОРИЈЕ ЈЕ ИСКУПИО СВЕ СВОЈЕ РОБОВЕ.

ДРАГИ МОЈИ ПРИЈАТЕЉИ, ЗАКЛЕО САМ СЕ НА ТОМИНОМ ГРОБУ ДА НА МОМ ИМАЊУ ВИШЕ НЕЋЕ БИТИ РОБОВА! НЕ ЖЕЛИМ ДА ИКО ВИШЕ ОД ВАС БУДЕ ОТРГНУТ ОД СВОЈЕ ПОРОДИЦЕ! СПРЕМИМО САМ ДОКУМЕНТА О ВАШЕМ ОСЛОБОЂЕЊУ!

А ШТА СЕ РАДИ СА СЛОБОДОМ?

УРА!

МИ СМО КОД ВАС БИЛИ СРЕЊИ!

ЧУЈТЕ МЕ ДОБРО! НИЈЕ ПОТРЕБНО ДА МЕ ОСТАВИТЕ! ОНИ КОЈИ ЖЕЛЕ МОГУ ДА ОСТАВУ... РАДИТЕ КАО ДОСАД АЛИ НЕ ЗАТО ДОБИЈАТИ ПЛАТУ АЛИ У СЛУЧАЈУ ДА ЈА УМРЕМ ИЛИ МАТЕРИЈАЛНО ПРОПАДНЕМ НИКО ВАС НЕЋЕ МОРИ ПРОДАТИ! ВИ СТЕ САД СЛОБОДНИ. АЛИ НЕ ЗАБОРАВИТЕ ДА ТУ СЛОБОДУ ДУЖЕТЕ НАШЕМ ДОБРОМ ТОМИ...

КРАЈ

СТРУЧЊАЦИ НАД СТРУЧЊАЦИМА

У Америци је онедавно у моди да се у прозорска окна уграђују специјалне траке са термостатом које, зависно од времена, аутоматски отварају или затварају прозоре. Међутим, пре извесног времена ловци су опљачкали један стан баш захваљујући овим тракама. Наиме, они су испред ватворених прозора ставили запаљену свечу и они су се сами отворили.

СНАШАО СЕ

Један енглески учитељ поставио је пре извесног времена у свом разреду апарат за мерење буке уз који је причврстио звоно. Чим би бука у разреду прешла дозвољену границу звоно би зазвонило и деца би се одмах без кажњавања умирила.

ПЛАВО ЗНАЧИ ДА...

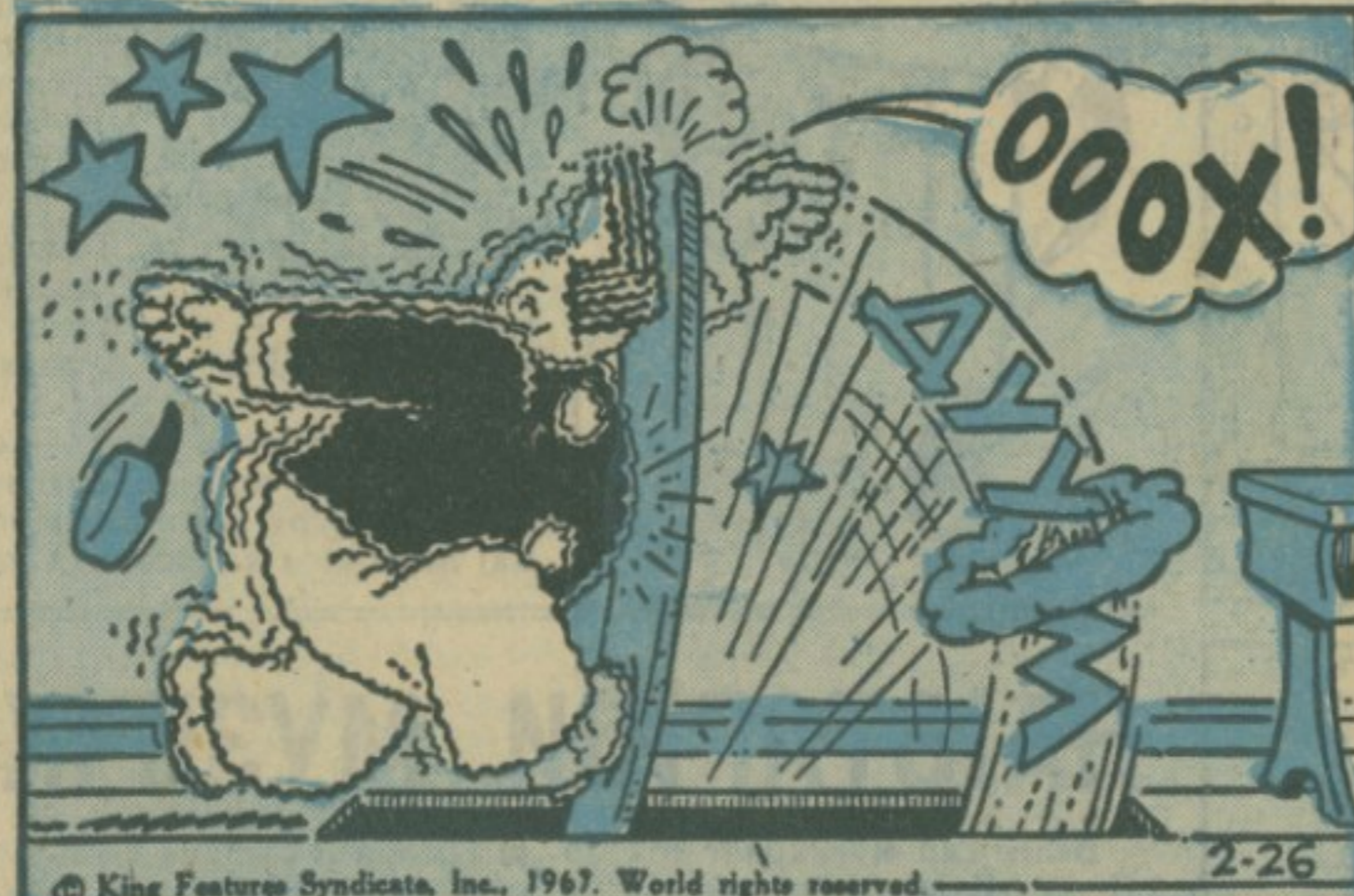
У пољским селима одржала се и данас традиција по којој родитељи младих девојака

спремних за удају боје фасаде својих кућа плавом бојом. Ако је фасада сиве боје значи да девојка још није спремна за удају.

ПРЕСЕО МУ ЛЕП ВИДИК

Стан Барден из Скавер Ситија, у Невади, страдао је под точковима сопствене куће. Пошто је желео да за време годишњег одмора ужива у лепој околини Барден је своју монтажну кућу ставио на тачкове и закачио специјалним каблом. Међутим, при премештању кућице кабл се откинуо, кућица се преврнула и агњечила Бардену ногу. Тако, сад уместо да ужива у лепом изгледу Барден лежи у болници са ногом у гипсу.

МЛАЗНИ АВИОНИ НА ОПТУЖЕНИЧКОЈ КЛУПИ

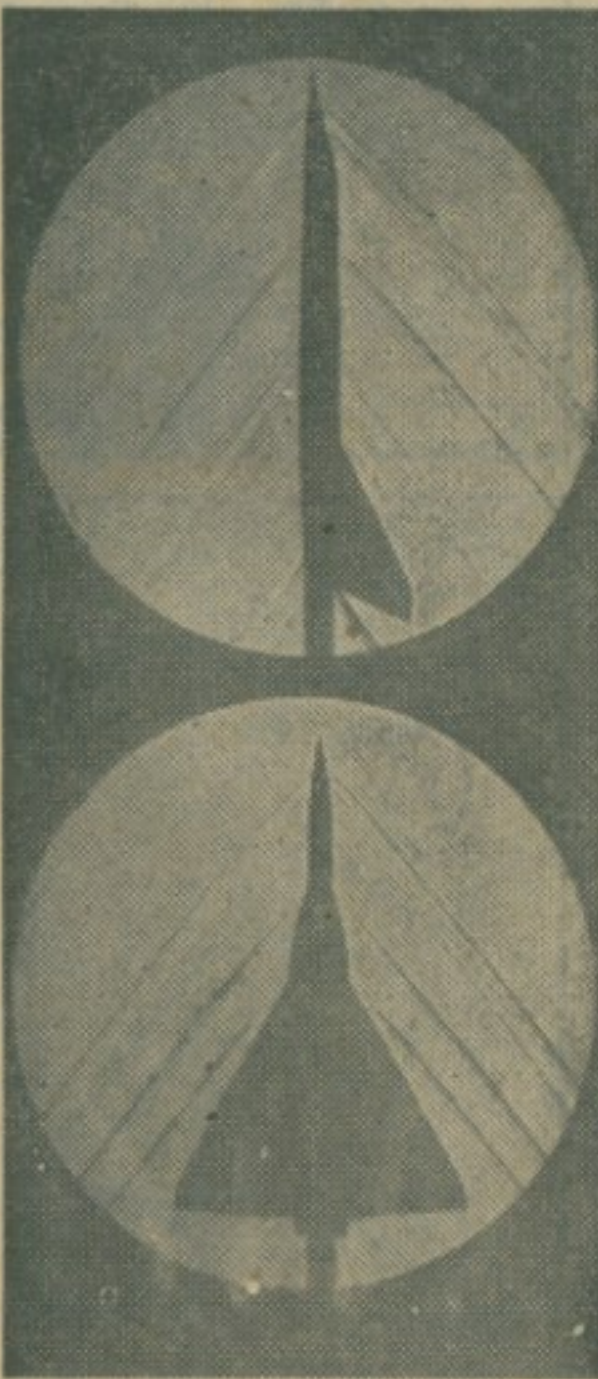
Напукли зидови, срушене таванице, покрнуте лавине, убијене животиње и све бројније људске жртве оптужују. Кривац је експлозија која се чује после прелетања авиона надзвучном брзином, позната под именом надзвучни „банг“. За све време лета авиона који лети надзвучном брзином експлозија се може чути у појасу ширине 70 километара. Нгу изазивају нагомилани звучни таласи која се у облику купе ваљају иза авиона. У тренутку нагле промене притиска таласи се сударају са сваком препреком као што су зидови, прозорска окна, настрешнице, бубне опне људи итд. Експлозија звана „банг“ може бити слабија или јача што зависи од низа околности. Ако авион нагло мења правац или брзину, долази до новог нагомилана таласа и

„супербанга“. Таква експлозија може бити изузетно опасна. Снага експлозије зависи и од конфигурације тла. Последнице експлозије које својим летом проузрокују надзвучни авиони најбоље су проучене у Француској. Оптужни материјал против „банга“ брижљиво је обрађен а проверене штете и несреће које му се приписују достижу застрашујуће размере. Још 1964. године подигнуто је у Француској 845 тужби против војног ваздухопловства које користи готово искључиво надзвучне авионе. У 47 одсто случајева тужбе су се односиле на штете изазване прскањем зидова, у 11 одсто на оне проузроковане оштећењем таваница а у 17 одсто на штету нанету рушењем зидова и таваница. Забележено је и пет случајева тешких срчаних напада и из-

лива крви у мозак код старијих особа. Прва особа коју је „банг“ усмртио била је шездесет дво годишња М. Деланој. Године 1958, после проласка надзвучног авиона она се срушила у својој кухињи у месту Лиувену и више никада није устала. У новембру 1964. године браћа Дидје су умрли угушивши се после рушења бунара које је изазвао надзвучни „банг“. У јануару 1964. године седамдесетогодишњи М. Биај умро је у месту Вилхаку од срчаног напада изазваног „бангом“, а слична судбина је задесила и једног баштована у Ил де Моану марта исте године. У априлу 1964. године Албера Лекијеа је прегазно његов коњ кога је од експлозије надзвучног таласа ухватила паника. Четири позната дрвн-тешких срчаних напада и из-

у Француској озбиљно су оштећени експлозијом „банга“. Занимљив је и случај који се догодио 1957. године. У алпском пределу Великог мрког масива експлозија „банга“ је покренула лавину која, срећом, није проузроковала жртве. Међутим, иза лавине је почела да клизи земља а испод ње је откривена жица скупочене руде антрацита. Надзвучни „банг“ је десетковао у Француској одгајали шта вивоа а сваке године он убија 70 одсто ембриона у јајима из инкубатора. Против војног ваздухопловства поднето је 1965. године због штета изазваних експлозијом 2.561 а 1966. више од 3.000 тужби. До сада је укупно у Француској забележено седам смртних случајева који се приписују „бангу“. Стога није чудно што је држава само

у 1966. години осуђена да плати 240 милиона старих динара за признате штете проузроковане експлозијом. Из истих разлога Швајцарска припрема да донесе закон којим се забрањује авионима да прелећу њену територију надзвучним брзинама. Последња жртва надзвучног „банга“ у Француској је шездесетогодишња Наталија Гуре из Сен Бриека. Док је шетала са иужем пољем, одједном је нека авион надлетео изнад њихових глава, чула се експлозија и она је узвикнула: „Ох авион! Како ме је уплашио“. Била је врло бледа. Колена су почела да јој клесају и она је пала. Лекар јој нису могли помоћи. Трагедија старице Гуре је истовремено први случај у коме је ваздухопловство званично признало своју кривицу за смрт једне особе.

ПОПАЈ

КРАТКЕ ПРИЧЕ В. РИЧА

ЦЕК И ЕЛЕКТРОНСКИ МОЗАК

Пошто је био темељан и mudar момак, Цек је одлучно да живи што је могућно дуже. Због тога се пре свега латно да осветли проблем: шта све штетно утиче на здравље.

Тако је Цек постепено дошао до сазнања:
 Храна шкоди желуцу.
 Пиће убија срце.
 Љубав разара нерве.
 Ходање је штетно за ноге.
 Лежање је штетно за болове.

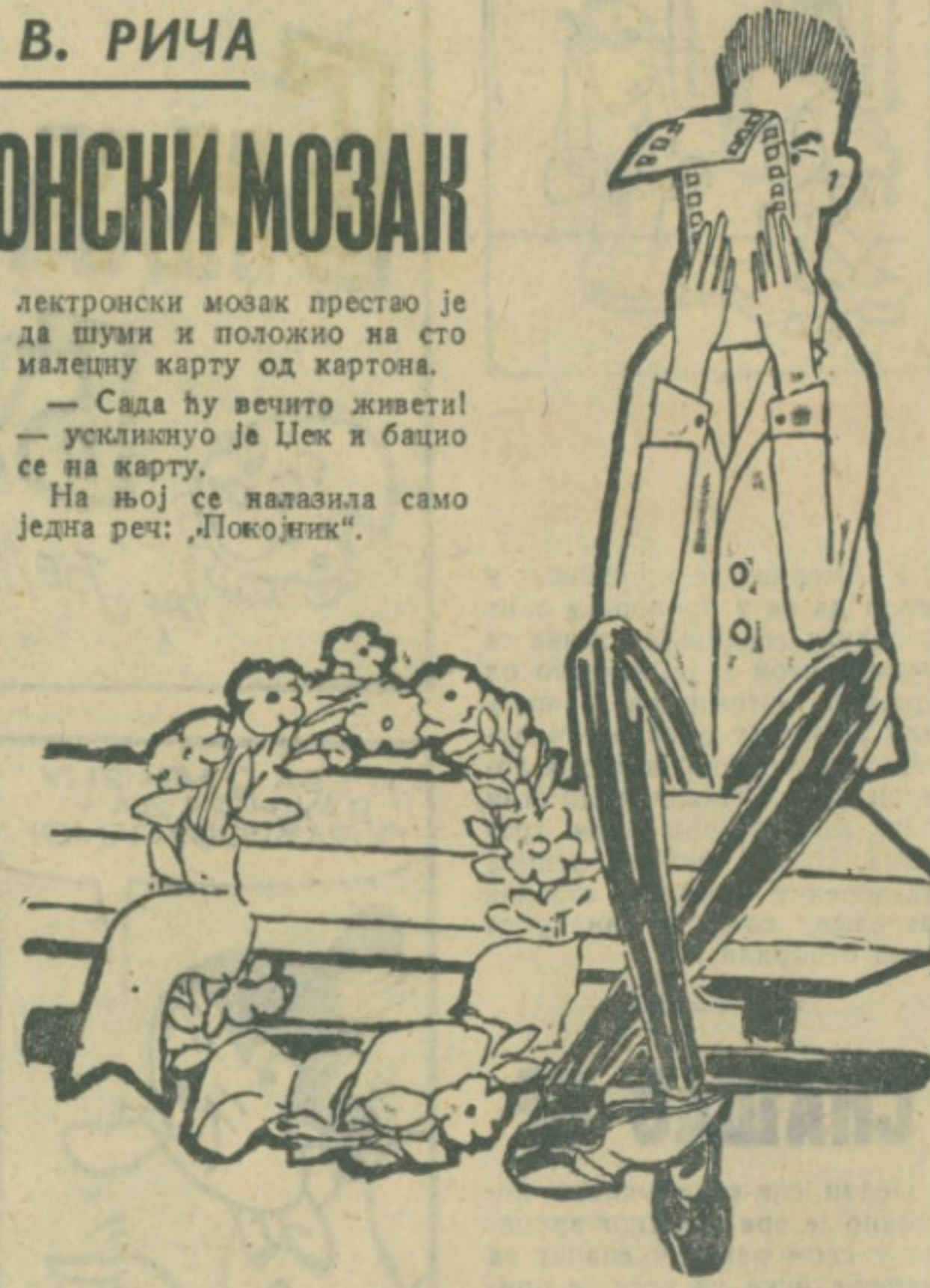
И тако даље.
 Све те и многе друге податке Цек је пренео на магнетску траку, убацио у електронски мозак и притиснуо дугме.

Електронски мозак је зашу мео и приљезно се дао на посао. Задатак му је био да опише човека који је способан да избегне све оно што је штетно по дуговечност.

Тачно после осам минута, последњи пут намигнувши својом првеном лампицом, е-

лектронски мозак престао је да шуми и положио на сто малечну карту од картона.

— Сада ћу вечито живети! — ускликнуо је Цек и бацио се на карту.
 На њој се налазила само једна реч: „Локожник“.

РАДНИ РАСПОРЕД

— Не пристајем! — тихо али одлучно казао је Цек, блед од узбуђења. — У провинцију? Ни за шта на свету!

— Чекајте! — узбудио се председник комисије. — Каква је то провинција: свега дванаест на десет у шеснаестом степену пресека од границе Метгалаксије. Стидите се, млади човече. Зар стенаумили да се тако одужите друштву за две стотине година учења у институту?!

Цек, тупо загледао у гравиомагнетне ципеле на председниковим ногама, промумла:

— Најпре створите услове...
 — Услове? — не без заједљивости запита један од чланова комисије ударивши по столу минијатурним супербрзим самопрограмним електронским мозгом с полупроводницима. — Можда вам се тамо клима не свиђа?

— Не свиђа ми се. Тамо је петнаест хиљадитих делова мање аргона — неуверено је промрмљао Цек. — А затим спектар...

— Не одговара вам? — са љубазношћу која је наговештавала буру запитао је онај исти члан комисије са ми-

нијатурним електронским мозгом са долупроводницима.

— Не одговара — уздахну Цек. — Схватите, ја бих радо али се линија Ц-14 расплићава...

Наступило је мучно хутање нарушавано само танким звецкањем протона о брже неутроне у електронском мозгу.

Најзад председник замишљено рече:

— Шта се може, онда ћемо вас послати на планету Кси у сазвезђу Пси. Компанија која се тамо бави ловом на комете тражила нам је нову радну снагу.

— Кси? Пси? — устрептао је Цек. — То је компанија у коју је распоређена на рад...?

— Ваша обавештења су застарела — љутито му одреза председник. — Пре тачно три микросекунде Мери се укрцала у космички брод који је полетео према оној истој метгалактичкој маглини куда смо и вас хтели да пошаљемо и куда ви никада нећете доспети.

— Доспећу! — ускликнуо је Цек. — Дајте ми провинцију, провинција тражи младе школоване кадрове!

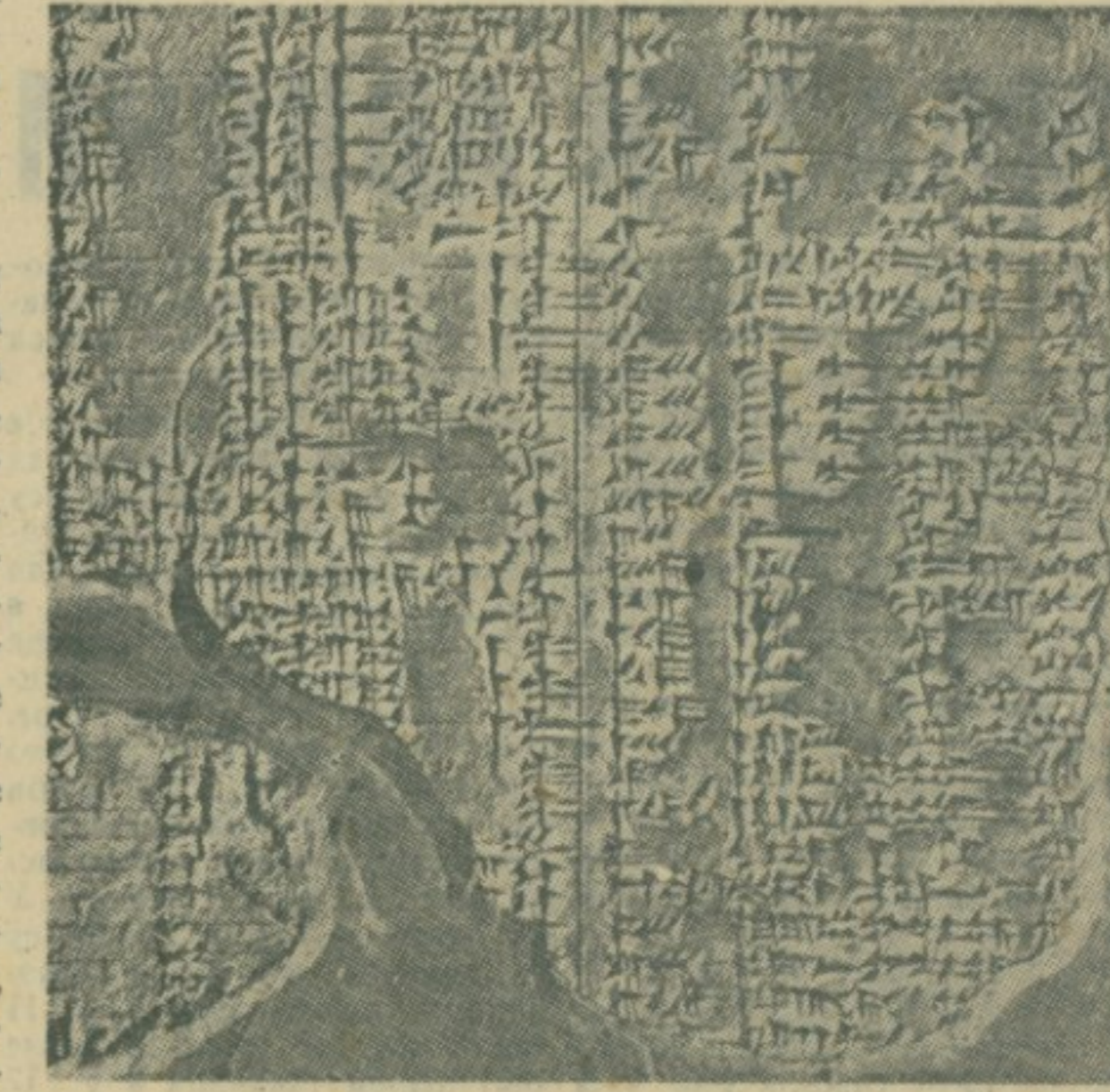
НАЈСТАРИЈИ МУЗИЧКИ РУКОПИС

Белгијски музиколог доктор Дишен-Гијеман „продужио“ је историју музике за хиљаду година помериши уназад почетак њене писане биографије. Он наине тврди да су још Сумерци, најстарији цивилизовани народ, имали свој музички систем.

Своје тврђење овај познати музиколог из Лијежа заснива на једној глиненој табlici која се налази у збирци Музеја Пенсилванског универзитета. Глиненa таблица сведочи да су Сумерци имали музички систем који је садржавао и прву дијатонску скалу у историји музике. Таблица је ископана пре седамдесет година у Нипуру а исписана је око 1500. године пре наше ере мада је њена садржина вероватно старија за још неколико векова. Сматра се, наине, да је таблица само препис неког много старијег текста ко-

ји говори о жицама на музичким инструментима и њиховом узајамном односу. А по-

знато је да су Сумерци знали за неколико жичаних инструмената.

ЧУВАЈ СЕ СЕЊСКЕ РУКЕ

ПО РОМАНУ А. ШЕНОЕ
ЦРТА Ћ. ЛОБАЧЕВ

СПОРТ

ХИЉАДУ РЕКОРДА ЛАМАНША

Французи га зову Ламанш, а Британци још краће — Канал. Дуг је 560 километара и спаја Атлантски океан са Северним морем. На најтењем месту код тзв. Доверских врата широк је свега 34 километра. Први је покушао да га пређе Цезар 55. године пре наше ере и успео је да пребаци преко мора 10.000 људи без коњице. Последњи који је намеравао да изврши инвазију Канала био је Хитлер, али ње му то није пошло за руком.

Нигде толико много бродова не пливи морем као Ламаншом. Сваке године мореузом прође 300.000 бродова а сваког тренутка на Ламаншу се налази 40 бродова. За последњих 20 месеци на Ламаншу се догодило 55 судара. Интересантно је да су судари учестили откако се употреба радара одомаћила. Сада капетани неопрезно плоче пуном брзином што раније нису чинили. На жалост, грешке приликом читања радара су могуће и нарочито су честе ако је саобраћај густ.

Један од најповољнијих водених путева постао је и један од најопаснијих. Нигде на мо-

ру нису предузете такве мере предострожности као на Ламаншу. Даноноћно изнад мореуза лебди хиљаду осматрачких балона, 53 огромне куле светиље осветљавају ноћу морске путеве а 11 бродова са светлосним сигнаlima крстари по мраку. Најјача кула светиља са француске стране

налази се код Кап Гризеа. Сноп фара додире ноћу до удаљености од 45 километара а када густа магла прекрије канал, звук њене сиреле се чује до удаљености од девет километара. Радио-сигнали који се шаљу са куле светиље могу се чути на даљину од 80 километара.

У току 1965. године канал је прешао три и по милиона људи и 554.000 аутомобила на

препливао Ламанш био је француски морнар и британски ратни заробљеник Жан Мари Салети. Он је 1815. године скочио са једног енглеског понтона укотвљеног у Доверу и стигао после готово 30 часова пливања на француску обалу.

Први је британски капетан Метју Веб начинио од препли васања канада спортски подвиг. Он је једног августовског дана 1875. године стигао са енглеске на француску стражу за 21 час и 45 минута. Пливао је прским и морнарским стилом. Како није познавао морске струје није ишао најкраћим путем већ је препливао стазу дугу 61 километар.

До сада је око хиљаду људи покушало да преплива Ламанш али је само стотину њих успело у томе. Прва жена којој је то пошло за руком била је Американка Гертруда Елерле. Она је 1926. године препливала канал за 14 часова и 39 минута и оборила све рекорде тог доба. Данашњи рекордер у препливању канала је Енглез Бари Ватсон који је раздаљину од 34 километра препливао за девет часова и 35 минута.

Прво прелетање Ламанша извршио је Француз Луј Блерно јула 1909. године. Његов авион је био дугачак осам метара и имао јачину од 25 коњских снага. Блерно је лепо брзином од 75 километара на час на висини од око 70 метара и прешао Канал за 37 минута. Занимљиво је да се његов мотор у једном тренутку толико прегрејао да је постојала опасност да се авион

препливао Ламанш био је француски морнар и британски ратни заробљеник Жан Мари Салети. Он је 1815. године скочио са једног енглеског понтона укотвљеног у Доверу и стигао после готово 30 часова пливања на француску обалу.

До сада је око хиљаду људи покушало да преплива Ламанш али је само стотину њих успело у томе. Прва жена којој је то пошло за руком била је Американка Гертруда Елерле. Она је 1926. године препливала канал за 14 часова и 39 минута и оборила све рекорде тог доба. Данашњи рекордер у препливању канала је Енглез Бари Ватсон који је раздаљину од 34 километра препливао за девет часова и 35 минута.

До сада је око хиљаду људи покушало да преплива Ламанш али је само стотину њих успело у томе. Прва жена којој је то пошло за руком била је Американка Гертруда Елерле. Она је 1926. године препливала канал за 14 часова и 39 минута и оборила све рекорде тог доба. Данашњи рекордер у препливању канала је Енглез Бари Ватсон који је раздаљину од 34 километра препливао за девет часова и 35 минута.

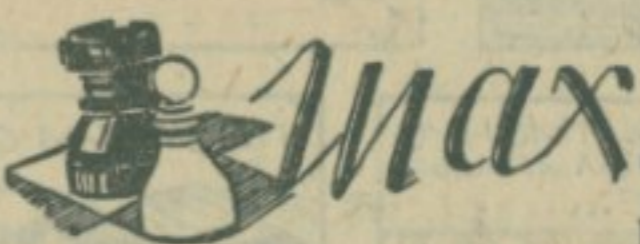
упали. Спасоносни пљусак освежио је и pilota и машиницу. Енглези испољавају неискрпну машту у измишљању начина за прелажење канала.

Они су то досада чинили чамцима с веслима, балонима, падобранима, смучкама на води, на напумпаним гуменим душецима, помоћу хеликоптера и трактора амфибија.

1200 МЕТАРА БЕЗ ПАДОБРАНА

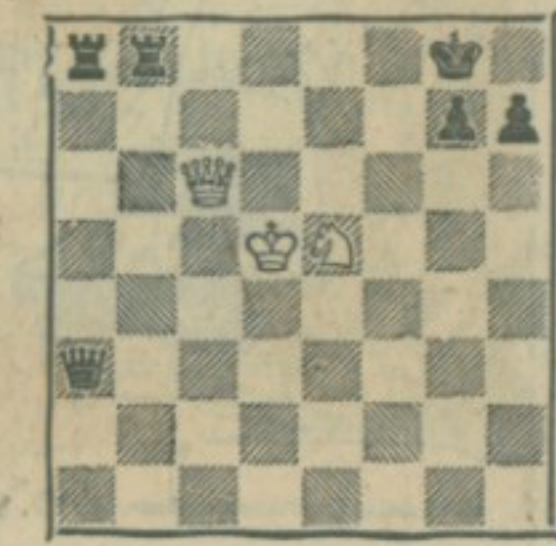
Изнад језера Мичиген одржавано је једном необично такмичење. Храбри спортисти узлетели су хеликоптером на висину од 1200 метара и отуда скакали у воду — без падобрана. Скок је извођен на следећи начин: да би се смањила брзина падања сваки од свих љубитеља узбуђења имао је на леђима специјални гумени балон напуњен вбијеним ваздухом. Лаки балон повећавао је површину тела што пада и самим тим кочно слободно падање. Поред тога, приликом пада у воду он није дозвољавао да спортиста „продирне“ дубоко у језерску воду.

ШАХОВСКИ ПРОБЛЕМ

По неким подацима назив овог проблема је „Луцинијат“. Његов аутор, Хуан Рамирес Луцена, је шпански шахиста из 15. и 16. века. Он је и писац првог штампаног шаховског дела, које се појавило крајем 15. века, у њему се налазило 10 шаховских отварања и 150 задатака. Дозноси један од тих задатака у коме је први пут приказан „загушен мат“.

МАТ У 5 ПОТЕЗА
Бели: Кд5, Дд6, Це5 (3)
Црни: Кг8, Да3, Та8, Т68, Пг7, х7 (6)
Решење: 1. Де6+Кх8 2. Цф7+Кг8 3. Цх6++Кх8 4. Дг8+Тг8 5. Цф7+У. мат.

„Умољавамо све оне који мају намере да попију неколико чашица пре него што седну за волаа аутомобила да нам пошаљу своју фотографију и основне податке. На тај начин избећићемо труд око њиховог прибављања у случају несреће.

КИСЕЛО ГРОЖЉЕ

У америчком граду Вилингтону недавно је једна робна кућа организовала распродају уз следећу рекламу:

„Купите за своју децу наше доње рубље од флаanela и имаћете мир у кући. Ваша деца ће провести сате у чешању“.

Уз овакву рекламу рубље је зачас плануло.

Један сингапурски лист доноси без коментара текст истакнут у ходницима једног њиховог хотела: „За хотелског момка звоните једном. Уколико се не појави, тражите му име и жалите се директору хотела“.

На улазу у један виноград у једном лионском предграђу пише:

„Наше грожђе можете слободно брати, само се бојимо да вам после не буде кисело“.

На једном гробу у једном америчком граду може се прочитати следећи епитаф: „Овде почива Цозеф Барт. Он је био нежни супруг вољене и верне супруге која га је учинила срећним три године и која има 24 године а сад станује у улици Елмер Стрит бр. 7“.

„Верници који уместо новца стављају у тас дугмета умољавају се да то бар раде са својим а не да их секу са црквених ствари“ — натпис на једној цркви у близини Глазгова у Шкотској.

Оглас у шкотским новинама:

„Угледна кобасничарска радња тражи продавачицу по могућству вегетаријанку“.

На зиду ресторана у зоолошком врту Централ парка у Њујорку стоји овакав натпис: „Забавите наше животиње тако што ћете им дозволити да вас гледају док једете“.

WALT DISNEY'S

ИЗВИДНИЦИ

Листина читалаца

- Лидија Поповић, Михановићева 1 — Ријека (15 година; разгледнице и бит музика)
- Лидуина Цизлер, ул. 20. октобар бр. 16, село Гај код Ковина (13 година, ученица)
- Снежана Косовац, О. Ш. „Миша Стојковић“ Гај код Ковина (15 година)
- Добрилка Петровић, ул. Бате Вулића 16 — Пожаревац (ученица Економске школе)
- Фадил Картал, ул. Јукића бр. 4 — Босански Петровац (13 година; руски и српскохрватски)
- Олгица Стојковић, ул. Карађорђева бр. 20 — Светозарево (ученица Медицинске школе, интересује се нарочито за живот морнара)
- Тона Машин, Волијак 26 — Јајце (19 година; пливање и скијање)
- Олгица Белић, Кованлукско насеље бр. 11 — Ниш (руски, бугарски и српскохрватски)
- Вера Терзић, ул. Сарајевска 48 — Београд (17 година; енглески и српскохрватски)
- Љиљана Миљковић, ул. Цара Душама бр. 15 — Прокупље (17 година; учи фотографски занат)
- Станислава Тодоровић, ул. 22 Дивизије бр. 80 — Власотинце, Србија
- Смиља Перић, ул. Матије Гупца бр. 16 — Власотинце, Србија.
- Маца Жугић, ул. Кидричева бр. 87 — Стара Пазова, Срем (15 година).
- Фикирија Хаџибулић, Нови Пазар (ученица Учитељске школе „25. мај“; разгледнице, фот. глумаца; филм, забавна музика)
- Мирјана Ђорђевић, О. Ш. „Слободан Вуковић“, Сарајево, Данила Јукића 2 (12 година; српскохрватски, руски; разгледнице и марке)
- Борђе Радовановић, ул. Генерала Рашина бр. 14 — Београд (16 година; филм, музику)
- Хермина Табаковић, ул. Деда Шеховића бр. 25 — Нови Пазар (ученица VII разреда, 13 година; марке, салвете; руски и српскохрватски)
- Гвозден Вучковић, Поповац код Параћина (ученик VII раз. О. Ш.)
- Снежана Димитријевић, ул. Карађорђева 22 — Књажевац
- Љиљана Овача, Отона Јупанчића 26 — стан 54 — Нови Београд (14 година; разгледнице и фотографије глумаца)
- Биљана Јовановска, ул. 763 бр. 1 стр. 21 улаз II-12 Карпош II — Скопје (13 година VII раз. О. Ш.; разгледнице, марке, значке; српскохрватски, руски, грчки, енглески и италијански)
- Миломирка Белић, Доња Мутница код Параћина — ученица VII разреда О.Ш.
- Лушица Станојевић, село Доња Мутница код Параћина (ученица VII разреда О.Ш. „Бранко Крсмановић“.
- Весна Станковић, ул. Младе Воспе бр. 31 — Београд (9 година, ученица III разреда)
- Раде Степић, село Врежњик код Пећи (16 година; грамофонске плоче и цртани романи)
- Јелена Стајић, Добрачина 6 — Београд (ученица VI разреда)
- Ивица Барилар, В.П. 3395/76 Рајловац (ученик Ваздухопловне школе)
- Мирјана Јеличић, Господара Вучића 50 — Београд (16 година; филм и забавна музика)
- Невенка Драгићевећ, Цара Лазара 24 — Крушевац (15 година, ученица I разреда гимназије, енглески; разгледнице, марке, фот. глумаца)
- Вера Петровић, Кумодрашка 43 — (српскохрватски, енглески, француски, чехословачки, мађарски)
- Драгана Петровић, Кумодрашка 43 — Београд
- Аниса Бегановић, ул. Славка Родића бр. 20 — Зеница (17 година; филм, музика; фот. глумаца и певача)
- Ружица Нешковић, Библиотекарска школа, Милана Ракића бр. 33 — Београд (француски, руски и бугарски; 17 година)
- Милован Боровњак, О.Ш. „Вогдан Јоковић“ Врзана код Горњег Милановца (15 година; спорт и музика)
- Љубица Алексић, ул. Љупчо Арсов бр. 8 — Куманово (16 година, ученица Економске школе; марке, салвете, фот. певача и глумаца)
- Радослав Радовић, Ново Насеље за Хладњаче зп. Радинац — Смедерево (ученик III године Индустијске школе)
- Весна Поповић, Смићелићев блок 36/2 — Валево (марке, разгледнице, стрипови; руски, српскохрватски)
- Бисерка Миланковић, „Мокро насеље“ Згр. А-4 улаз 4/IV — Приштина (марке и разгледнице)
- Бора Јакочевић, Колочепска 4 — Дубровник (16 година; музика, филм и фото-аматерство)
- Невенка Арсенин, Партизанска 44 — Нови Сад (ученица II разреда ПТТ школе)
- Бранислав Гајић, Ковачевац код Младеновца — (ученик II раз. Средње ПТТ школе у Београду; марке)
- Миљана Будимировић, ул. XXI Нова бр. 5 — Вождовац — Београд (13 година; разгледнице, филмске глумце, салвете)
- Љубица Јовановић, ул. Кнеза Милоша 60/II — Београд (14 година; српскохрватски и енглески)
- Едуард Алибанић, ул. Маршала Тита бр. 7/II — Сарајево (19 година; српскохрватски, немачки и енглески, филм, спорт, стари новац)
- Марија Пешић, ул. 7. јули бр. 1/9 — Бор (ученица VIII разреда)
- Маргита Копуновић, уч. II раз. Медицинске школе — Суботица (17 година; размена разгледница)
- Раде Вукмановић и Борислав Митровић, В.П. 9157/— Земун (филм, модерна музика)
- Соња Зебић, Михановићева 2-а — Ријека (15 година; бит музика; разгледнице)
- Анкица Месеђија, Симе Шолаје 35, Ван. Деспотовац — Ванат (српскохрватски и руски)
- Стојанка Борнић, Симе Шолаје 35 — Ван. Деспотовац — Ванат (српскохрватски и руски)
- Зорница Пејчић, Ратарска 1/1 „Немар“ — Пожаревац (ученица Економске школе; марке, разгледнице, салвете)
- Милорад Раковић, Беоцин (13 година; ученик)
- Слободанка Делевић, ул. Браће Срнића 5 — Шабац (16 година; модерна музика)
- Ацо Коцевски, ул. Ж 1 бр. 15 н. и. Коцеле (Жданац) Скопље (14 година VIII разред основне школе)

БИК КОЈИ СЕДИ

Број белих насељеника растао је из дана у дан а с тим порастом односи између њих и староседелца прерија постајали су све затегнутији. Да би осигурали караване, насељеници су ту и тамо подизали утврбења која су истовремено била и центри трговине...

Индијанци су долазили трговцима да би дивљач и крзна разменили за разну робу. Трговци су злоупотређивали њихову наивност и давали им алкохол...

Те трампе често су се завршава-ле свађом...

Тако је 1853. године дошло до оштрог сукоба у тврђави Јарамии. Када су се индијанци повукли мртвих и рањених било је на обе стране...

СА СТОЛА ИСТРАЖИВАЧА

најотровнија од свих животиња — тврде научници.

У мочварним дунглама Колумбије живи жаба — лилипутанац. Одрастар примерак ове врсте жабе може достићи само два сантиметра. Горњи слој њене коже садржи отрова у толикој количини да би га било довољно да усмрти, на пример, 50 јагуара. Сматра се да је отров колумбијске жабе, који се назива „батрахотоксином“, десет пута јачи од отрова најопасније морске рибе. И не само то: ова жаба је

Француски научници вршили су експерименте са тек око ђеним заморцима желећи да докажу да је зрачење телевизора за време гледања програма штетно. Заморци од недељу дана пред екраном телевизора захвата такав мир као и под директним зрацима рендген-апарата. Дуго бављење заморцима у непосредној близини телевизора за време емисије доводи до њиховог физичког слабљења. Ето због чега се сада у француским научно-популарним журналима води кампања и препоручује да се за време гледања програма (чак и интересантног) седи што даље од телевизора.

Бугарски археолози користе се радом — јазаваца! Научници претражују земљу коју о-

ве шумске животиње избацују из својих јазбина и врло често у њој нађу делиће старогрчких посуда. То је за археологе знак да ту треба да врше ископавања. Недавно су на тај начин пронашли читаво једно утврђење које је изграђено у II веку пре наше ере.

На острву Борнеу живи верица која исто тако добро види затворених очију као и са отвореним. Кроз затворене плавичасте капке она је способна да уочи опасност која јој прети. Јапански зоолози покушавају да објасне ову појаву.

Помоћу минијатурног радио-пријемника канадски научници су утврдили да се учестаност дисања голубова за време летења повећава 20 пута у поређењу са мировањем. Приликом летења голуб удахне 500 пута и исто толико

пута издахне у минути. Ите-ресантно је и то што је зими тежила голубијег срца знатно већа него лети.

Према мишљењу научника из НДР у животињском свету досађају се потпуно неочекиване промене. Стада дивљих зебри и гатилопа више не беже у планине када угледају лавове. Штавише, оне се смело групишу у неку врсту борбених одреда и пружају отпор грабљивцима. Научници су посматрали како је једно стадо зебри гонило три лавва. Гонили су их све дотле до лавови нису пресвисли од ујора а затим их излзиле копитама.

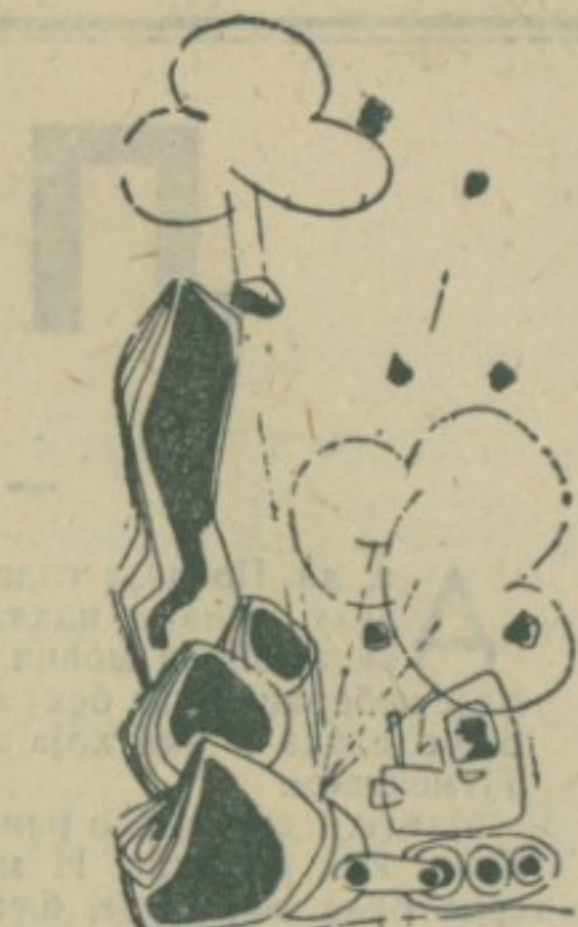
На Новом Зеланду и данас срећно живи корњача, коју је довео са једног острва у Тихом океану познати енглески морепловац Џејмс Кук. То је било 1777. године.

БУЛДОЖЕР — МИНЕР

Најнеопходнија машина на свим великим градилиштима је булдожер. При рашчишћавању терена на њега „пада“ лавовски део посла. Али на камењаном или смрзнутом терену ни булдожер не може много да учини.

Амерички инжењер Џон Кларк конструисао је занимљив уређај који омогућава булдожеру да чопи и тврди терен — пошто га претходно минира.

Уређај се састоји из коморе са сагоревањем која се поставља између раоника и трактора. Збијени ваздух у комори меша се с горивом а затим се помоћу свећице пали. Експло-

зија која настаје није јака али је довољна да разбије земљу коју затим булдожер скупља. Булдожер-минер креће се брзином од три километра на час рашчишћавајући двооструко већи терен од обичног булдожера.

ПОКРИВАЧ ЗА ЗУБЕ

Зубобоља је једно од највећих зала које може да снађе човека. Зар се човечанство не би могло спасти од ње, зар се зуби не би могли учинити јачим и на неки начин заштитити?

Познато је да металне

површине човек заштићује од корозије разним „покривачима“ — бојом или, што је још сигурије, хромом и никлом. У последње време све чешће се за заштиту метала употребљавају пластмаса. Пластичне масе могу се употребити као заштитни „покривач“ и за зубе. Једна од варијанти таквог „покривача“ је мешавина безбојног течног мономера цијанокрилата и праха силицијумских материјала. Заштитни слој се ставља на „радне површине“ зуба које су највише изложене квару.

М-НАО МОДА

ЛЕТО ЋЕ ЈОШ ПОТРАЈАТИ

М-НАО МЛАДОСТ

Наранџаста боја је овог лета веома модерна па ако намеравате да сашијете још једну летњу хаљину, своједног лепог модела. Можете је сашити од ланеног платна, ланопи или панаме. У горњем делу хаљина се закопчава помоћу четири пресвучена дугмета, појас је од исте тканине, цепови су постављени високо. Изрез око вра-

»Храбрик« пси

У Британској Колумбији у Канади дивље свиње су наносиле велике штете усевима

фармера Хјуберта Томсона. Шта све није чинио да их заплаши. На крају је купио два ловачка пса за које је власник тврдио да су специјално обучени за лов на дивље свиње. Сав срећан фармер је после неколико дана пошао са својим новим псима да гони штеточине. Али, ускоро из шуме се чуло жалосно скицање паса. На своје велико запрепашћење фармер је угледао како његови пси беже главом без обзира испред једног дивљег вепра. Вепар је био толико киван на псе да их није хтео оставити на миру већ их јурио око целе фарме газећи по башти. Тек кад је фармерова жена успела да пусти псе у кућу, вепар се повукао. Фармеру није ништа друго остало него да врати псе њиховом власнику, уколико овај буде пристао да му врати новац.

Тешко гнездо

У Флориди се налази гнездо једног орла високо око 7 метара, пречника 4 метра а тешко неколико тона. Гне-

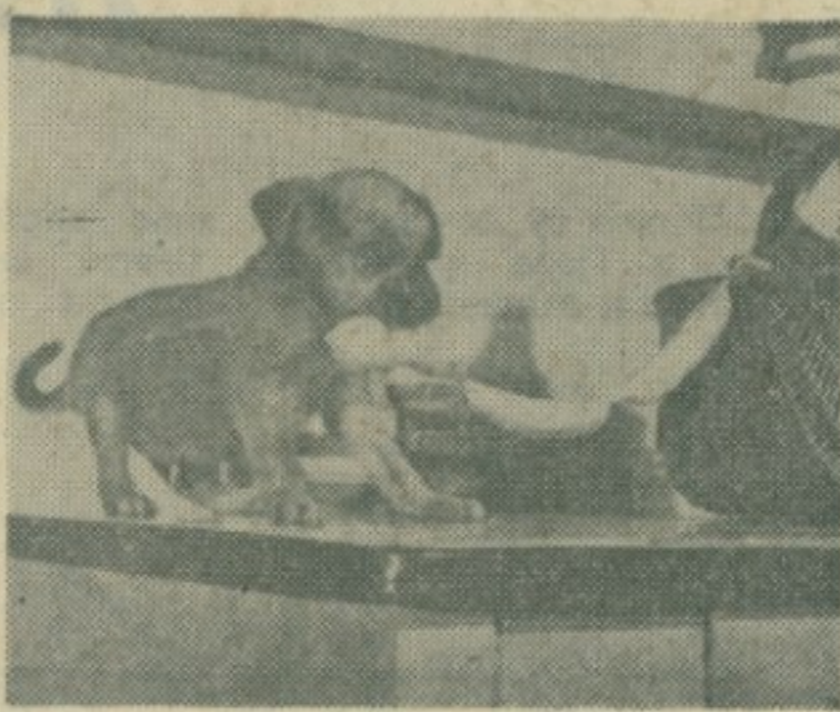

здо се налази на истом дрвету пуних 40 година; сваке године орло прави ново гнездо изнад старог.

НЕВОЉА ОД ИЗОБИЉА

СКОЧИВШИ НА СТО МАЛИ ЖУЂА ЈЕ ОТКРИО КОРПУ ПУНУ НАМИРНИЦА

ЈЕДНА КОБАСИЦА, ДВЕ, ТРИ, ЧЕТИРИ...

ВУКАО ЈЕ ВУКАО И НАШАО СЕ НА ИВИЦИ СТОЛА

НЕ, ОВО ЈЕ ПРЕВИШЕ... КАКО ДА СЕ ОСЛОБОДИ?

ШЕТЊА С ЛИЈАНОМ

ШВАЈЦАРСКИ ГЕОЛОГ И СПЕЛЕОЛОГ КАН-ЛУЈ КРИСТИАН ПРОВЕО ЈЕ НЕКОЛИКО ГОДИНА СА СВОЈОМ ЕКСПЕДИЦИЈОМ НА ЈУГУ БРАЗИЛА. МЕЂУ МНОГИМ ЗАНИМЉИВИМ СУСРЕТИМА СА СТАНОВНИЦИМА ЏУНГЛЕ ИМАО ЈЕ И ОВАЈ С ЛЕГЕНДАРНИМ УДАВОМ.

Забављен тражењем кварцне жиле јисам ни приметио да се моја кожна капа закаче за границу. Дигавши главу угледао сам, буквално на неколико сантиметара испред свог лица, малу змијску главу. Нисам ни стигао да се уплашим и тек после неколико тренутака схватио сам да сам се срео с боа-констриктором, легендарним удавом бразилских шума.

Говорећи истину, моја боа је очигледно била млада и „мала“ — није била дужа од два метра док су одрасли примерци дугачки и до четири метра. У „младости“ се удав храни углавном жабама и пацовима али временом, како расте, прелази на крупније жртве. Одрасла боа-констриктор може својим снажним вагрљајем да задави козу или веће прасе.

Кроз главу ми је пролетела фантастична идеја: како би било да покушам да припитоим удава? Прилично сам га лако удвојио рашљастом граном и ступао га у кожно врећу коју сам употребљавао за сакупљене примерке минералних стена.

У логору је дошло до првог „познајства“ између мене и змије. Сместио сам је у велики сандук и донео јој први доручак — једну жабу. Заробљеница је поносно одбила да је прими. Затим смо моји другови и ја одржали савето-

позна с новом околином. Уско ро сам је узимао кад бих полазио у шетњу по џунгли теглећи на леђима с приличним напором њено тело тешко чetrнаест килограма. У шуми бих се Лијана сместа узверала на дрво док бих ја седео непомично под њим — да јој не бих сметао. Затим бих наново опрезно обмотавао себи Лијану око врата и тако бисмо се враћали у логор.

Али, већ после месец дана почеле су прве непријатности. Лијана која је обично мирно дозвољавала да је узмем у руке, сада је кочила тело.

...Тог јутра, тек што сам према њој пружио руку, зачуо сам звук као да је у сандуку прела јако ватегнута опруга: полетевши као муња кроз ваздух, еластични прстен обавио се око мене. Пао сам трудећи се да смакнем прстен с врата. Тек после десет минута очајничке борбе успео сам да змијину главу притиснем о земљу.

После тог случаја сви су ми саветовали да устрелим змију али мени се такав поступак чинио нечастан. Јер, Лијана у ствари није била ништа крива. Ја сам је сам довукао из џунгле, држао је заробљену у сандуку и ја сам настојао на нашем „пријатељству“. Не, убити Лијану било би ружно и неспортски.

Сутрадан ујутру одвезао сам на „ципу“, дубоко у џунглу, сандук са заробљеницом, изнео га и отворио. Из сандука се помолвила, полако и опрезно, троугласта глава. Уверивши се да јој овог пута не прети никаква опасност, змија је брзо отпузала у џунглу. Збогом, Лијана. Жао ми је што јисам успео да се с тобом спријатељим.

вање: какво име да јој дамо. После жучне и дуге дискусије одлучили смо да је назовемо Лијана.

Дани су пролазили и ја сам почео да пуштам Лијану из сандука да би могла да се у-

НИЈЕ СВАКИ ДАН БАДЊИ ДАН

Тринаестогодишњи Роберт отишао је са својим оцем и дедом на пецање. У ствари дечака није ни интересовало пецање. Он се игра лоптом док су старији стрпљиво чучали са штаповима у рукама. Али ни један ни други нису имали много среће и готово целог дана нису ништа упецали. У једном тренутку дедо је замолио унука да га за неколико минута замени. Дечак је пристао и отишао да дежура код удице. Нису прошла ни три минута а штап је задрхтао. Роберт је извукао рибу тешку девет килограма. Сав усхићен замолио је свог оца да и њега замени за неки тренутак да би и њему ухватио рибу. И заиста, дечак је узео очеву удицу и баacio је у воду. После неколико минута једна риба, тешка 11 килограма, узалуд

се копрцала да се ослободи мамца. Од тог времена мали Роберт је и сам постао страствен пецарош, али нема много среће.

Ко се хвали...

Пршле јесени одржан је традиционалан састанак ловаца у Небраски. Било је предвиђено да ловац који први убије и преда комисији фазану добије награду од 500 долара. Између осталих на такмичењу је учествовао и Цек Сенд, добар ловац. Он се похвалио колегама да има најбољег пса птичара. Лов је почео. Распоређени на стотинак метара један од другог ловци су чекали фазане. Сенд је имао среће да први

убије једног. Птица је пала двадесетак метара од њега, на обали једне речице. Сендов пас је потрчао, шчепаво фазану и сав поносан кренуо ка свом господару. Али одједном се догодило нешто што нико није могао да предвиди: из једне рупе појавио се јазавец, отео фазану од пса и нестало у својој рупи. Узалуд су Сенд и пас покушавали да изваде птицу. Нестало је у дубокој јами јазавца. И тако је Сенд изгубио награду.

Скупља дара...

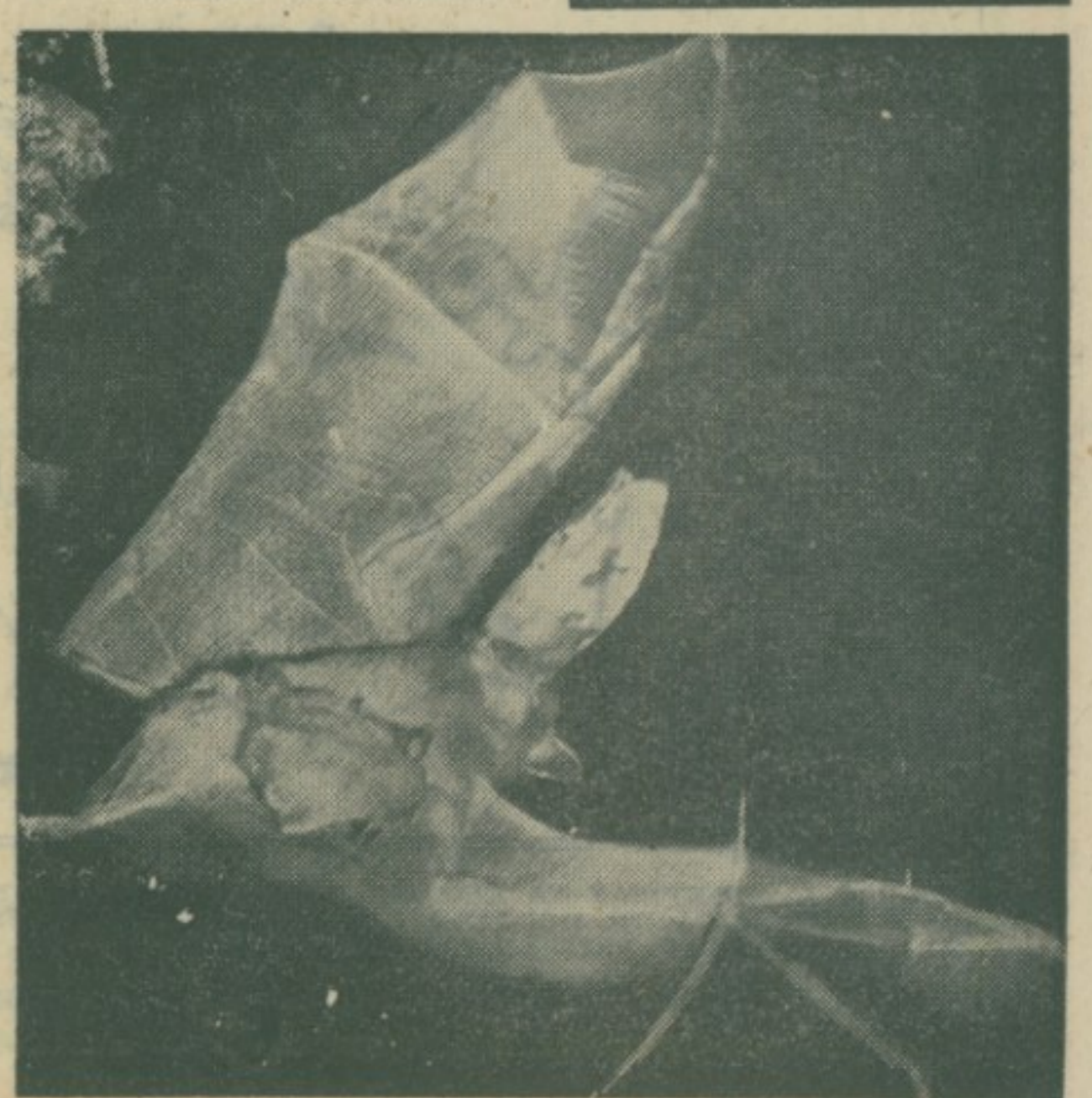
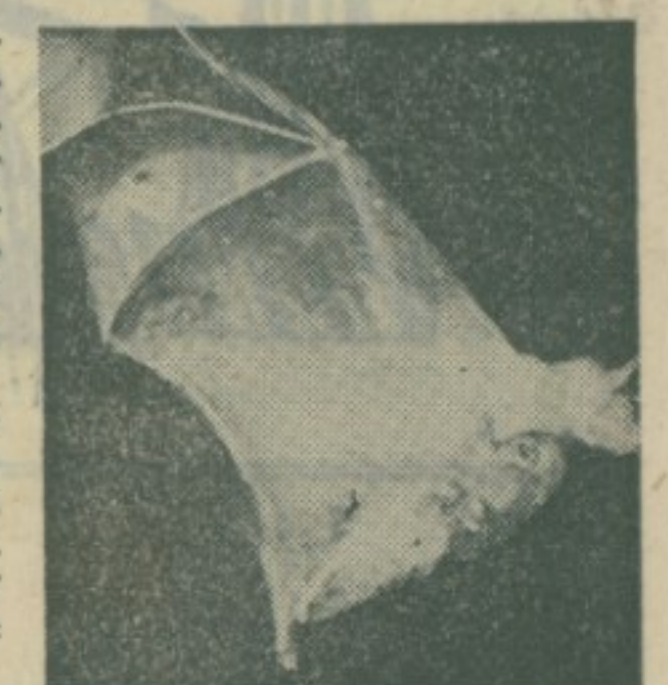
Чарли Робертсон из Аризоне дуго времена је маштао о томе да одстрељи једног јелена и најзад се одлучио да за тај лов уплати, сто долара. Било му је дозвољено да за ову суму убије само јелена који је обележен што је он и учинио. Дотле је све било у реду. Тада су почеле незгоде. Враћајући се из лова Чарли је налетео колима на једног приплодног јелена и убио га. Глоба је износила 300 долара. Осим тога казна за брзу војњу — 30 долара. Али ни то није било све. Ко-

ла су била оштећена за око 500 долара. Сав очајан Чарли је препустио волан својој жени. Али једва да су прешли тридесетак километара када је ауто налетео на другог јелена и тешко га повредио тако да му није било спаса. Само овог пута су ипак обоје боље прошли: јелен је процењен на „свега“ 150 долара, казна за брзу војњу 20 долара а штета на аутомобилу — сто долара. Чарли Робертсон се закleo да никад више неће отићи у лов на јелене.

Ручак у лету

Слепи миш — тачније речено слепа мишица — двоструко је запослена: носи на трубуху свог потомка и у слат једу банану. Она може да лети или да руча док њено младунче спокојно дрема сигурно да му се уз мајку ништа не може догодити.

Слепи миш лети тако брзо да је фотограф морао две године да проучава како да га сними у жељеној „пози“. Његова ноћна бдења била су награђена а резултат су ове две занимљиве фотографије.

МАЛИ ПЕЦАРОШ

Десетогодишњи Цери Смит из Гарден Ситија у Канзасу јако је желео да му мајка купи лук и стрелу да би могао да се игра Индијанаца. Међутим, мајка је сматрала да је то ипак опасно па му није испунила жељу. Међутим, Цери је одсекао једну грану, узео канап и направио лук а праву стрелу купио је од једног свог друга. Тако наоружан он је отишао до једне оближње баре у којој је било доста рибе. Ту је угледао једну велику рибу и првим је хицем убио. Риба је била тешка преко 11 килограма. После тога мајка му је купила прави лук и стрелу, али када је то добио, Цери није има среће да убије још неку већу рибу.

За љубитеље књижевности

Наш илустратор насликао је ликове петорице познатих светских писаца и њихове јунаке на основу којих треба да погодиш једно дело које их је учинило славним. Илустратор је намерно, да би проверио твоје знање, погрешно груписао писце и њихове јунаке, па ти треба да направиш ред. Да ти помогнемо на илустрацији су уписана имена књижевника.

Одговор:

1-а. Мигуел Сервантес (1547—1616) славни шпански књижевник, познат по књизи „Дон Кихот“ у којој је главна личност витез Дон Кихот; 2-б. Жан Батист Молијер (1622—1673) познати француски комедиограф. На слици је господин Пиржон, личност

из „Уображеног болесника“; 3-в. Александар Димас-Отац (1803—1870), француски књижевник, романтичар. На слици је Д’Артанјан, један од мускетара из класичне књиге за омладину „Три мускетара“; 4-г. Едмон Ростан (1868—1918), француски драмски и лирички писац, академик, прославио се романтичним драмама у стиховима, на слици је Сирано, главна личност Ростанове драме „Сирано де Бержерак“ и 5-д. Иво Андрић (1892), југословенски књижевник и доbitник Нобелове награде за књижевност 1962. године. На слици је „Јунак“ његовог дела „На Дрини ћуприја“.

Пошто су дечаци Јоца и Пера разапели шатор и отишли у оближње насеље да купе нешто за вечеру, то можеш натанане да разгледаш цртеж и уочиш десет грешака које је цртајући их намерно направио наш илустратор.

но направио наш илустратор.

Одговор:

Грешке су: 1. дим на кућама вије се у два супротна правца; 2. једно стабло је ле не додирује тло; 3. трава се види и кроз тарабу; 4. други по реду цветић слева надесно не додирује тло; 5. предња катарка шатора има само врх; 6. задњој недостаје врх; 7. недостаје кочић на првом коноцију с десне стране; 8. цветић расте из камена; 9. друга јела у десном углу цртежа „висе“ у ваздуху; 10. на цеповима рука сага недостају на једном затварач а на другом дугме.

ШТА ИХ ТЕРА

На нашем цртежу има седам предмета. Сви они могу да се крећу, разуме се, ако имају потребну покретачку снагу. Ми смо спремили и ту покретачку снагу. Она је представљена на квадратима на доњем делу цртежа. Коју ћете покретачку снагу употребити за које возило?

Одговор:

1) за локомотиву употребити угљак; 2) за аутомобил бензин (с бензинске пумпе); 3) за трамвај — електричну струју; 4) за једрилицу ветар; 5) за кочије — коња; 6) за бицикл — ногу и 7) за воденицу — воду.

ЗА ОНЕ КОЈИ ЛЕТУЈУ НА СЕЛУ

Ова практична кецеља добро ће ти доћи уколико ове године летујеш код бабе и деде на селу, а мо-

жеш је сашити и без машине, на руке. Најпре од пак-папира или новинске хартије искрој „мустру“ а затим према њој и материјал за кецељу. Колико ће кецеља бити дугачка зависи од тога колико си висока као и коју дужину волиш. У сваком случају остави је десетак сантиметара дужу да би од тога направила поруб. Ако радиш на руке, обрати пажњу да ти бодови буду леви и једнаки, нарочито кад будеш нашивала цепове.

Да ти помогнемо око избора материјала: за кецељу ће ти лепо послужити једнобојно или пругасто платно, па чак и мамина изношена кецеља коју ћеш само према себи дотерати.

Оваква кецеља ће ти сачувати одећу а и помоћи да у њене цепове

стрпаш многе ситнице и мање алатке. Наравно то ће зависити од тога које послове тренутно радиш.

КОЈЕ СЕ ОД ОВИХ ЖИВОТИЊА ЛЕТУ ИЗ ЈАЈЕТА?

ПОКУШАЈ ДА СПОЈИШ КОРИСНО СА ЗАБАВНИМ И ОСВЕЖИШ МАЛО СВОЈЕ ЗНАЊЕ ИЗ ШКОЛЕ. ЗБОГ ТОГА ТИ ПОСТАВЉАМО ОВАЈ ЗАДАТАК: ТРЕБА ДА ПОГОДИШ КОЈЕ СЕ ОД ОВИХ ЈЕДНАЕСТ ЖИВОТИЊА ЛЕТУ ИЗ ЈАЈЕТА?

ОДГОВОР: 1. КОКОШКА; 2. КОКОШКА; 3. ПАЧКА; 4. ГОН; 5. ЗМИЈА И 6. КРОКОДИЛ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Водоравно: 1) пре мрља, 7) ловачки пас, 8) лек справљен од билиг ескотракта с додатком шећера, 10) мембрана, 12) једно годишње доба, 13) дан у недељи, 15) обољење слузокоже уста, 16) обор, 17) слово латинице, 19) хемијски знак за баритум, 20) недавно преминули амерички филмски глумцац (Спенсер) 22) решето, 24) подручје, 26) француски драмски писац (Марсел), 27) шатровачки говор, 28) наклоност, симпатија, 30) аутомобилска ознака за Пеш, 31) врста першуна, 32) једно од презимена истарског књижевника, 34) узвик 36) француски филмски редитељ, 38) француски певач шансона (Тино), 40) филозофско дело Жан Жак Русоа, 41) река у Босни, 42) птица грабљивица, 43) једноцифрени број, 44) грчко слово.

Усправно: 1) несмотрност, 2) савремени шведски романијер (Сивар), 3) два супротна слова, 4) острво у Преспанском језеру, 5) део спортске одеће, 6) књижевни дело у коме писац описује свој живот, 7) део костура, 9) отвор на кожи, 11) митолошки бог подземља, 14) ваздух (лат.), 18) худ, 20) путнички реквизит, 21) енглеска племићка титула, 22) предлог 23) грчко слово, 25) врста јапанског позоришног комада, 29) спис, 30) држава у Јужној Америци, 32) врста зачина, 33) улога, 35) место на острву Цресу, 37) музичка нота, 39) језеро у Северној Америци.

1	2	3	4	5	6
7		8			9
10		11	12		
13		14		15	
16		17	18		19
		20		21	
22	23		24		25
26			27		
	28		29		
30		31		32	33
34		35		36	37
38		39		40	
41				42	
43				44	

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) пак, 4) тен, 7) Макавејев, 10) оро, 11) асе, 12) рт, 13) зло, 15) ар, 16) жага, 18) вода, 20) рам, 21) Аса, 22) замка, 25) кво, 27) сри, 29) сок, 31) фарандола, 34) ет, 35) део, 36) ел, 37) Рети, 39) Пера, 41) Арг, 42) нос.

Усправно: 1) партер, 2) ако, 3) ка, 4) те, 5) еја, 6) Невада, 7) морж, 8) вал, 9) Вера, 13) замак, 14) овако, 17) газ, 19) оса, 23) Масне, 24) кратер, 26) болеро, 27) сфера, 28) пр, 29) со, 30) Калас, 32) Ади, 33) Дон, 36) тр, 40) ен.

Прослављени командант 3. ударног пука француских добровољаца пуковник Буве прича како је сачувана ратна застава 310. пешадијског пука, који се херојски борио против немачких фашиста.

РАТНОЈ ЗАСТАВИ

У другој половини јуна 1940. године на Лоренском фронту у северној Француској водила се последња одбрамбена битка. Француска Северна дивизија тукла се у рововима Лорена и Шампање на живот и смрт. Њен командант, генерал Боел бранио се са својим војницима у рововима све до Тула. То је био за Немце најтежи део фронта, на којем су сви оставили велике жртве да би се пробили до Париза.

Командант 310-ог пешадијског пука Северне дивизије пуковник Каре, бранио је Верден. Ратна застава његовог пука, украшена златним ресама, симбол отаџбине и борбе, ниједан пут није спуштена. Борци су се борили под њом уз бојне поклице, јуришали и повлачили се у ровове брдовите Шампање. Једни су гинули, а други прихватили заставу. Тако су дочекали и 21. јун 1940. године. Од пука је остало само неколико војника и официра и његов командант пуковник Каре. Борили су се све до предграђа Тула. Они који су преживели славне борбе 310. пука организовали су последњу одбрану у рововима села Мартман, недалеко од варошице Пон-Сент Венсан.

Ратна застава 310. пешадијског пука остала је у последњим рововима битке за Француску. Борци и официри су је скинули с коља и заклели се да ће се борити докле год Француска не буде опет

слободна. Пољубили су је и у њену част испалили последње метке из својих пушака, а затим је савили и закопали. Оставили су је у лоренској земљи, да би је поново потражили кад се буду вратили као ослободиоци.

И ДЕЦА СТРАЖАРЕ

Док су војници и официри закопавали своју ратну заставу да не би пала у руке Немцима, ову сцену посматрали су родитељи и деца породица Бернарден и Мењин. Одрасли су гледали и плакали, а деца су погнутих глава ћутала.

Убрзо су овде дошли Немци и ту у предграђу Тула направиле стрелиште где су изводили француске родољубе на стрељање. Само два корака од пуковске ратне заставе био је постављен немачки стражар. Он је чувао стрелиште, а породица Бернарден и Мењин ратну заставу. И то и дању и ноћу. Смењивали су се као на почасној стражи и кроз прозоре својих кућа неуморно мотрили на ров, где је била закопана застава. И деца су дању стражарила, играла су се поред рова и јављала родитељима када би Немци копали своје

ровове и подизали ове бункере.

Председник општине села Мартман свакодневно је навраћао код Бернарденових и Мењинових, интересујући се за безбедност пуковске заставе. То је био њихов велики ратни задатак. Чували су је годину дана излажући се великим опасностима. Немачке патроле су обилазиле село, вршиле претресе и сумњичиле стамбеништво. Тражили су оружје и остатке војничке опреме, али никада нису сазнале за тајну села Мартман.

НОВИ ПОДВИЗИ ПОД ИСТОМ ЗАСТАВОМ

У 16 часова 15. јула 1941. године кућица председника општине села Мартман била је пуна одраслих и деце. Иза слуштених дрвених капака на прозорима, у тамној просторији обављена је необична свечаност. Пре једног часа у кућу је утрчало неколико дечака, носећи под мишком смотану заставу 310. пешадијског пука. Ископани су је из рова испред носе немачког стражара. Био је то велики подвиг дечака, чији су исход одрасли с нестрпљењем очекивали. Поред породице Бернарден и Мењин и

председника општине, овде је био и пуковник Буве, официр бившег 310. пешадијског пука.

Застава је раширена на столу. Мирисала је на влажну лоренску земљу. Људи су је с поносом посматрали, љубили је, видели у њој залогу поновне слободе своје отаџбине. Пуковник Буве је причао о херојима који су погинули под овом заставом бранили Француску од фашизма. Омладинци села Мартман су прошли поред заставе и поздравили је.

Истог дана, у пратњи породице Мењин, пуковник Буве је повео заставу. Пробијали су се кроз шуме Јуре, кријући се од немачких патрола. У току ноћи прешли су демаркациону линију код села Парсеји, у такозвану „слободну зону“, „вишијску“ и поново закопали заставу у близини Сент Аман-Морона. Мењини су и даље обилазили место где је застава закопана, а пуковник Буве се пребацио у Африку, да настави борбу против фашизма. Командовао је групом командоса афричке савезничке армије, која је била састављена од француских добровољаца.

Пуковник Буве је својим борцима испричао о херојским подвизима и јунаштвима војника 310. пешадијског пука Северне дивизије. Његови командоси су се прославили у подвизима од Бизерте до Констанце, борили су се за ослобођење Француске, у којој их је чекала ратна застава.

Када су се савезници искрцали на обали Нормандије јуна 1944. године, на челу њиховог надирања кроз Француску налазили су се командоси пуковника Бувеа. Ослобађали су села и градове, хитајући по ратну заставу у Сент Аман-Морону. После натчовечанских борби, пуковник Буве је 15. августа, по подне стигао на место где је била закопана застава. Извукли су је из земље и под њом пошли у нове подвиге. У част сећања на борце 310. пука, пуковник Буве је своју групу командоса назвао Трећим ударним пуком. На застави су поред славних борби код Вердеа и у Шампањи уткали нове подвиге именима Елба, Кап Негр и Белфор.

У француском војном музеју и данас се чува ратна застава 310. пешадијског пука на којој је утиснуто и име Трећег ударног пука пуковника Бувеа.

Јесте ли већ чули да...

... сачувани су неки примерци египатских тканина израђени од тако танке пређе да је одећа сашивена од њих готово прозирна. По савременим стандардима

ма нити ове пређе носиле би број 200. А најтањи конач који може да створи савремена текстилна техника је број 150.

... научници су у експерименталне сврхе пренели читав мравињах тропских мрва из екваторијалне Африке на Аљаску. За веома кратко време мрви су се прилагодили новој околини јер је њихов организам почео да излучује неку материју која им штити тело од мрза.

... на полутару се Земља окреће око своје осе брзином од 1700 километара на час.

... с висине од 100 метара пилот из авиона може да види лице човека на земљи, а 200 метара његове контуре, до

1000 метара — покрете његових ногу, са 1500 — светлост цепне лампе, са 6000 — коњску запрегу, а са 8000 — запаљену ватру.

ЛЕТЊИ КОКТЕЛ

У жељи да вас разонодимо и насмејемо у ове вреле дане, нудимо вам још једну чашу нашег коктела.

Мама се спрема да изађе и први пут оставља у стану своју шестогодишњу девојчицу. Зато јој каже:

— Ако неко буде звао телефонем, ти дигни слушалицу и кажи: „Мама је изашла, молим вас дајте ми ваше име и број телефона“, али учтиво и љубазним гласом.

Кад је остала сама, телефон је зазвонио и девојчица је дигла слушалицу и рекла:

— Мама је изашла, молим вас дајте ми ваше име и број телефона али само учтиво и љубазним гласом.

Жена је купила јевтино на распродаји абажур и тријумфално се са њим појављује пред мужем. Овај навикнут да она често доноси кући бесмислене ше-

шире и не чекајући да нешто каже обрати јој се:

— Ако верујеш да ћу ја војчицу. Зато јој каже:

с тобом негде изаћи кад будеш имала ово чудо на глави, љуто се вараш!

Послала мама малог Јовицу да купи кромпир у пи-

љарници и он каже пиљару:

— Молим вас дајте ми два килограма кромпира, само мањих. Знате, они су лакши за ношење.

★

Водич се обраћа туристима који аутобусом обилазе Корзику:

— Госпође и господо, одавде је путовање колима немогуће јер је пут прохода само за мазге и магарце; такође вас молим да будете добри и изађете из аутобуса и пут продужите пешице.

★

Учитељица прича својој колегиници:

— Јутрос сам учила своје ђаке како се мењају глаголи и да би лакше разумели ја почнем да им мењам глагол „прати се“ и кажем: ја се перем, ти се переш, он се пере... и питам како се зове то време. На то диже руку један шврћ из треће клупе и рече: — Зове се: субота.

★

— Ви кажете да вам је оптужени између осталог украо и овај шешир — обраћа се судија тужиоцу.

— Да, господице судија.

— А да ли сте баш сигурни у то што тврдите? На пример и ја имам исти такав шешир.

— То ме не чуди, господине судија, ово није први пут да сам покрзлен.

Један Американец ни нарочито млад ни згодан обукао се као папагај, одело нападне боје, кошуља са

цветићима и лептир машна. За време шетње обраћа се хвалисаво пријатељу:

— Да ли си приметио како се смешкала на мене она млада девојка?

— Приметио сам само да је врло лепо васпитана, јер ја сам се у њеним годинама смејао и за мање ствари — одговори му пријатељ.

★

Тексашани су познати као велики хвалисавци. Једном приликом неки од њих оде у Аустралију да види њихове пашњаке и стоку.

Пошто се мало одморио, његов домаћин га поведе у обилазак. Тако шетајући наиђу на крдо волова. Да би се похвалио, Тексашанин упита домаћина које су то животиње.

— Па то су волови — изненађено одговори човек.

— Гле, никад не бих рекао! Тако мали, код нас су бар шест пута већи.

Даље најбоше не стадо оваца и он опет подсмешљиво рече:

— Ово су сигурно зечеви!

Нешто касније угледаше групу кенгура и Аустралијанац да би га предухитрио рече:

— Шта кажете на ове наше скакавце?

★

Шкотланђанин се вратио са пута по континенту, однаосно са југа Италије и хвали се пријатељима како му је било лепо.

— А шта те је највише фасцинирало — пита га један пријатељ.

— Учтивост хотелских момака. Никад нисам видео тако љубазан млад свет. Чим приметите да одлазите из хотела они се окупе око вас и пруже вам руку да је стегнете.

★

Један пријатељ прича другом:

— Јуче сам био позван у једну породицу где су славили рођендане оца и сина,

који су рођени истог дана и у исти час.

— Свашта! Нећеш ми ваљда рећи да су близнаци.

★

— Погледајте само ову пушку, такву нигде нећете наћи, то вам је веома редак примерак, потиче још из времена Карла Великог — хвали се један аатиквар.

— Карла Великог — чудди се купац, — али онда није било пушака!

— Па баш у томе је и сва њена драг — јер је она и у оно време била реткост.

★

Каубој улази у крчму у једном градићу на Дивљем западу, и погледавши у подкаже власнику:

— Је ли, Џо, откад ти посипаш под струготином?

— Каква струготина, то је остало од мог намештаја после синоћне туче.

МИКИ

WALT DISNEY

ЏОНИ ХАЗАРД

ФРЕНК РОБИН

